

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

พฤษภาคม 2568

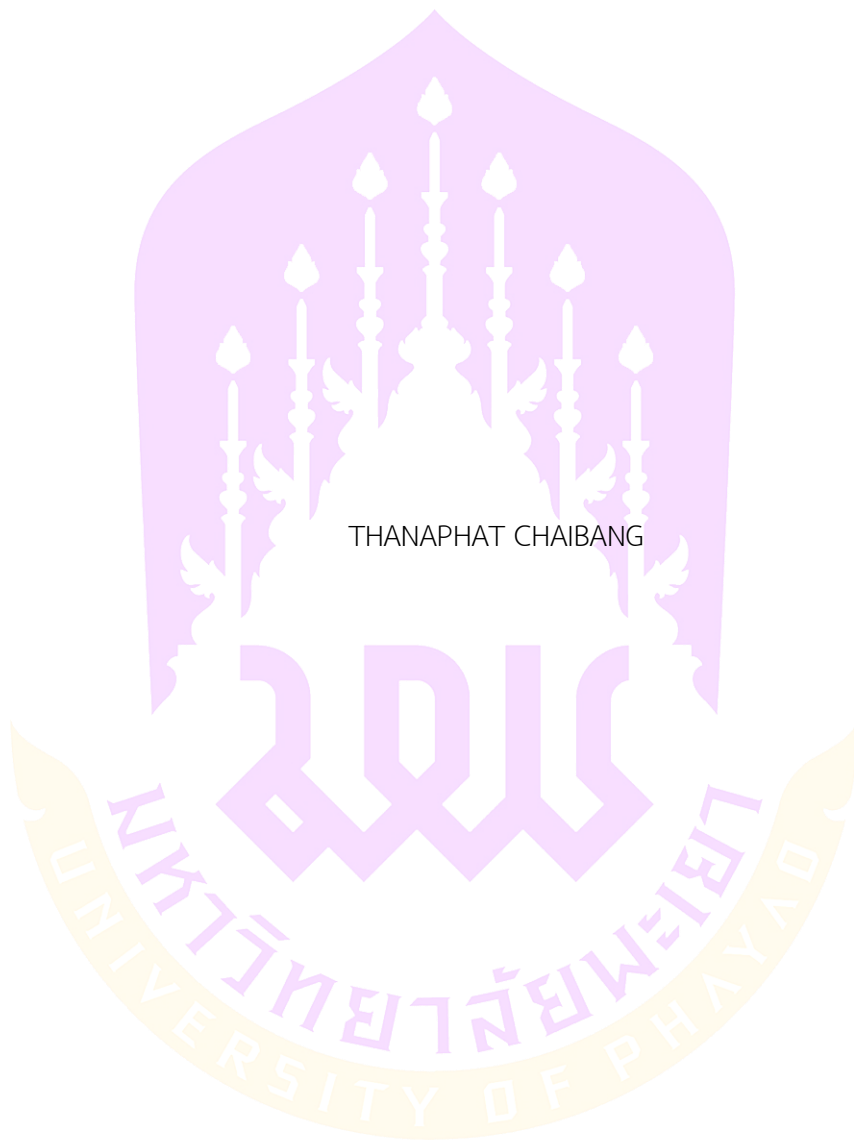
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

BUDGET MANAGEMENT OF MAE SA LONG NAI SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION, MAE FAH LUANG DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Public Administration Degree
in Public Policy
May 2025

Copyright 2025 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ของ ธนภาส ไชยบาง

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

----- ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ เสมอเชื้อ)

----- อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ เลิศสมพร)

----- อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณภา ทองแดง)

----- คณบดีคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรา พงษ์นิล)

เรื่อง:	การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	ธนาภัส ไซยบาง, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2567
อาจารย์ที่ปรึกษา:	รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ เลิศสมพร
คำสำคัญ:	งบประมาณ, การบริหาร, องค์การบริหารส่วนตำบล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างและสังเกตการณ์ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเนื้อหาและนำเสนอแบบพรรณนาความ ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน มีพื้นที่ 269.30 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีทั้งหมด 28 หมู่บ้านและมีงบประมาณที่จำกัด อีกทั้งเป็นพื้นที่ป่าสงวนทั้งหมด 2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ จำเป็นต้องมีหนังสือยินยอมกระทำการใด ๆ ในเขตป่าไม้ จึงได้รับอนุมัติงบประมาณจากสภา ทำให้กระบวนการงบประมาณล่าช้า 3) ด้านการบริหารงบประมาณ งบประมาณส่วนใหญ่ถูกใช้ไปกับงบกลาง งบบุคลากร และงบดำเนินงาน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดข้อผิดพลาดและใช้งานไม่ได้บ่อยครั้ง 4) ด้านการรายงานผลดำเนินงาน ขาดการประชุมวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อเสนอแนะข้อปรับปรุงในการดำเนินงานในปีถัดไป แนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ การจัดทำบริการสาธารณะในพื้นที่ป่าควรลดความซับซ้อนของขั้นตอนการขออนุญาต เพื่อให้สามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงทั้งการพัฒนาและการอนุรักษ์ควบคู่กัน 2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ การถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางควรจะมีการอนุมัติและจัดสรรงบประมาณมาพร้อมกัน ในส่วนของการพิจารณาว่างบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรยึดหลักความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ และใช้หลักนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ในการบริหารเพื่อประโยชน์ของประชาชน 3) ด้านการบริหารงบประมาณ ควรให้ความสำคัญกับการเบิกจ่ายให้แล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนที่วางไว้และควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากร 4) ด้านการรายงานผลดำเนินงาน ควรมีการจัดวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินโครงการและการใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์

Title: BUDGET MANAGEMENT OF MAE SA LONG NAI SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, MAE FAH LUANG DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE

Author: Thanaphat Chaibang, Independent Study: M.P.A. (Public Policy), University of Phayao, 2024

Advisor: Associate Professor Dr. Veera Lertsomporn

Keywords: Budget, Administration, Subdistrict Administrative Organization

ABSTRACT

This research aimed to: 1) Study the problems and obstacles in the budget administration of the Mae Salong Nai Subdistrict Administrative Organization, Mae Fa Luang District, Chiang Rai Province, and 2) Propose recommendations for improving budget administration in the same local authority. The research employed a qualitative approach, collecting data from document reviews, semi-structured interviews, and field observations. A total of 15 key informants participated in the study. The data were analyzed thematically and presented descriptively. The findings revealed that: 1) Budget Preparation: Mae Salong Nai covers an area of 269.30 square kilometers, comprising 28 villages, with limited budget resources. The entire area lies within a designated forest reserve, which further complicates development initiatives. 2) Budget Approval: Any operations in forest zones require official written permission, delaying the budget approval process by the local council. 3) Budget Management: Most of the budget is allocated to central administration, personnel, and operational expenses, leaving insufficient funds for infrastructure development. Additionally, frequent malfunctions in the computerized accounting system hinder effective administration. 4) Performance Reporting: The organization lacks analytical meetings to assess challenges and propose improvements for future implementation. Recommendations for improving budget administration include: 1) Budget Preparation: Simplify the permit process for public service provision in forest areas to enable timely and efficient infrastructure development that balances both development and conservation needs. 2) Budget Approval: Task delegation from central authorities should be accompanied by corresponding budget transfers. The annual local expenditure budget should be based on principles of equality, impartiality, and incorporate legal and political science perspectives for public benefit. 3) Budget Management: Prioritize budget disbursement completion within the fiscal year to align with planned projects, and encourage the enhancement of staff skills and work competencies. 4) Performance Reporting: Conduct regular project evaluation sessions to identify obstacles and publicize outcomes through online platforms for transparency and community engagement.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร ที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้การติดตาม แก้ไขงานวิจัยให้มีความถูกต้องสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง รวมถึงคณาจารย์ เจ้าหน้าที่คณะรัฐศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ทุกท่านที่มีส่วนในการสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มากกว่านั้น คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกคณะที่ให้คำแนะนำในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย การแนะนำต่าง ๆ ให้สมบูรณ์มากขึ้น ขอขอบคุณคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยเฉพาะอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทความรู้ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาสาขาวิชานี้

สุดท้ายนี้ ต้องขอขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบลแม่สลองใน รองปลัดปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในและบุคลากรองค์การ บริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษา รวมทั้งเป็นผู้ให้ข้อมูลอันเป็น ประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงครอบครัวที่เป็นกำลังใจในการศึกษาจนประสบความสำเร็จ สำหรับ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขอยกประโยชน์ให้แก่บุพการี บุรพจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาตราบเท่า ทุกวันนี้

ธนาส ไชยบาง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร.....	16
ข้อมูลพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ผู้ให้ข้อมูล.....	38

วิธีเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ	39
การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	40
การเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ	40
การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ตอนที่ 1 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย	42
ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอ แม่ฟ้า หลวง จังหวัดเชียงราย	50
บทที่ 5 บทสรุป	60
สรุปผลการวิจัย	60
อภิปรายผลการวิจัย	63
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	70
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	77
ประวัติผู้วิจัย	81

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงงบประมาณรายรับ งบประมาณรายจ่าย งบประมาณคงเหลือประจำปี.....2

ตาราง 2 แสดงการจ่ายขาดเงินสะสม.....3

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	37

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดทำงบประมาณในแบบปัจจุบันได้เริ่มขึ้นครั้งแรกในประเทศอังกฤษประมาณคริสต์วรรษที่ 16-17 ซึ่งเป็นสมัยที่สภาผู้แทนราษฎรได้ประสบความสำเร็จในการสงวนอำนาจที่จะอนุมัติรายได้และรายจ่ายของรัฐบาล ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดทำงบประมาณในปัจจุบันมีความสัมพันธ์กับวิวัฒนาการการปกครอง ต่อมาได้มีการนำแบบอย่างมาจัดทำงบประมาณขึ้นในหลายประเทศ สำหรับประเทศไทยการจัดทำงบประมาณนั้น รัฐบาลได้เริ่มทำขึ้นก่อนและต่อมาได้ขยายขอบเขตไปยังองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐบาลและเอกชน (มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558)

งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน คือ เงินของแผ่นดินที่กฎหมายอนุญาตให้รัฐบาลนำไปใช้จ่ายในการบริหารราชการแผ่นดิน และรวมทั้งที่องค์กรอื่น ๆ ของรัฐ นำไปใช้จ่ายตามอำนาจหน้าที่และภารกิจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินนี้ได้มาจากภาษีอากรของประชาชน โดยผ่านความเห็นชอบหรือขออนุญาตจากตัวแทนของประชาชน คือ รัฐสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาผู้แทนราษฎรก่อน ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติการใช้งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ เรียกว่า พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ (อัญชลี จวงจันทร์, 2559)

งบประมาณรายจ่ายเป็นจำนวนเงินที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ มาตรา 4 กำหนดหลักการของงบประมาณแผ่นดิน และการจัดทำงบประมาณแผ่นดินไว้ ดังนี้

1. งบประมาณรายจ่ายเป็นอำนาจการใช้จ่ายเงินแผ่นดินของรัฐบาลที่รัฐสภาได้อนุญาตให้ไว้ในรูปของพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งให้รัฐบาลกระทำได้ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ ในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดหรืออนุญาตไว้เท่านั้น

2. การใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะกระทำได้เฉพาะภายในงบประมาณนั้น ๆ เมื่อล่วงพ้นปีงบประมาณไปแล้วจะไม่ถือเป็น การจ่ายเงินในระบบงบประมาณแผ่นดิน กล่าวคือ ต้องนำส่งคืนคลัง เว้นแต่จะได้นำเงินไปดำเนินการโดยวิธีการอื่นใดที่มิใช่เป็นการเบิกเกลี้ยงปีตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไว้

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับตำบลในประเทศไทย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่หลักในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล จัดเก็บรายได้ จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และดำเนินการตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ มีโครงสร้างประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการศึกษา การรักษาความสะอาด เป็นต้น มีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินอุดหนุนจากรัฐบาล อบต. เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนและตอบสนองความต้องการของประชาชนในระดับตำบล (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2537)

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในเป็นหนึ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหนึ่งในสี่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ประกอบไปด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองนอก องค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง ซึ่งพื้นที่ตำบลแม่สลองในนั้นเป็นพื้นที่ภูเขาสูง สลับซับซ้อน ประกอบไปด้วยหลากหลายชาติพันธุ์ ได้แก่ จีน ไทใหญ่ อาข่า ลีซู ลาหู่ เย้า ม้ง กระจายตัวเป็นชุมชนเล็ก ๆ รอบพื้นที่ ตำบลที่มีพื้นที่ทั้งหมด 269.30 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 168,312 ไร่ ประกอบด้วย 28 หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านมีระยะทางที่ไกลจากกัน

งบแสดงสถานะทางการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน ของปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ถึง พ.ศ.2566 แสดงให้เห็นถึง รายรับ รายจ่ายและเงินคงเหลือ ตามตารางที่ 1 ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน, 2566ก)

ตาราง 1 แสดงงบประมาณรายรับ งบประมาณรายจ่าย งบประมาณคงเหลือประจำปี

ปีงบประมาณ	รายรับ(บาท)	รายจ่าย(บาท)	คงเหลือ(บาท)
2566	134,476,265.66	126,568,741.04	7,907,524.62
2565	140,834,331.13	120,899,259.63	19,935,071.50
2564	128,854,907.70	106,658,657.66	22,196,250.04
2563	122,659,892.79	109,366,806.33	13,293,086.46
2562	122,232,987.96	99,262,220.30	22,970,767.66

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน (2566ก)

จากข้อมูลข้างต้น องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ซึ่งมีงบประมาณรายรับรายจ่ายประจำปีที่สูงเมื่อเทียบกับเกณฑ์ของทั้งประเทศ เนื่องจากมีพื้นที่และหมู่บ้านจำนวนมากและชุมชนกระจายตัวรอบ ๆ พื้นที่ของตำบลแม่สลองใน จึงต้องการงบประมาณในการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น ประปาภูเขา ถนน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สุสาน โรงกำจัดขยะ เป็นต้น งบประมาณในแต่ละปีนั้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 เป็นค่าบุคลากรเนื่องจากมีบุคลากรในส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบไปด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 20 ศูนย์ งบประมาณในการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานไม่เพียงพอ จึงมีการจ่ายขาดเงินสะสม ตามตารางที่ 2 ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน, 2566ก)

ตาราง 2 แสดงการจ่ายขาดเงินสะสม

ปีงบประมาณ	สมัยประชุม	วันที่	จำนวนโครงการที่จ่ายขาดเงินสะสม	งบประมาณที่จ่ายขาดเงินสะสม
2564	สามัญครั้งที่ 2	18 มี.ค. 64	27	7,975,000 บาท
2565	สามัญครั้งที่ 4	14 ธ.ค.64	19	15,290,000 บาท
2565	วิสามัญครั้งที่ 1	16 มี.ค.65	28	9,808,000 บาท
2566	สามัญครั้งที่ 1	14 ก.พ.66	28	10,869,000 บาท
2566	วิสามัญครั้งที่ 2	13 มี.ค.66	31	15,478,000 บาท
2566	วิสามัญครั้งที่ 3	5 เม.ย.66	1	700,000 บาท

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน (2566ก)

จากตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน มีการจ่ายขาดเงินสะสมในทุก ๆ ปี งบประมาณในแต่ละปีนั้นยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากจำนวนงบประมาณในแต่ละปีกับจำนวนหมู่บ้านยังไม่สัมพันธ์กันเพราะพื้นที่ของตำบลแม่สลองในมีขนาดใหญ่ อีกทั้งที่ตั้งของชุมชนยังกระจายรอบ ๆ ตำบลและห่างไกลกัน รวมทั้งสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ยังขาดแคลน จึงจำเป็นต้องจ่ายขาดเงินสะสมเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งในเรื่องการก่อสร้างถนน การประปาภูเขา ไฟกึ่งสาธารณะ หรือโครงการต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น

จากความเป็นมาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในและเสนอแนะแนวทางในการบริหารงบประมาณเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน สามารถ

ทำให้เข้าใจถึงการจัดสรรงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงกระบวนการบริหารงบประมาณและตอบสนองเป้าหมายของการใช้งบประมาณ โดยผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งขอบเขตการวิจัยเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการศึกษาระหว่าง เดือนมิถุนายน 2567 ถึง เดือนพฤษภาคม 2568

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 1 ปีขึ้นไป ทั้งผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 15 คน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น

2.1.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน

2.1.2 รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน สมาชิกสภาท้องถิ่น

2.2 สมาชิกสภาท้องถิ่น

2.2.1 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน

2.2.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน

2.3 พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

2.3.1 พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทบริหารท้องถิ่น 1 คน

2.3.2 พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทบริหารงานทั่วไป 2 คน

2.3.3 พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทวิชาการ 2 คน

2.3.4 พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภททั่วไป 2 คน

2.4 พนักงานจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล

2.4.1 พนักงานจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทวิชาการ 2 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

นิยามศัพท์เฉพาะ

งบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จซึ่งออกมาในรูปตัวเงินแสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะหนึ่ง รวมถึงการกะประมาณการบริหารกิจกรรม โครงการและค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน การดำเนินงานให้บรรลุตามแผนนี้ย่อมประกอบด้วยการทำงาน 3 ขั้นตอน คือ การจัดเตรียม การอนุมัติ และการบริหาร

เงินสะสม หมายถึง เงินที่เหลือจ่ายจากเงินรายรับที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับไว้ภายในวันสิ้นปีงบประมาณ โดยรวมเงินสะสมเหลือจากปีก่อนๆ ด้วย

ปีงบประมาณ หมายถึง วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
2. ได้แนวทางในการบริหารงบประมาณเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
3. การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
4. ประชาชนในพื้นที่ได้ประโยชน์จากการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยการนำงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ได้คุ้มค่ามากที่สุด
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในองค์กรของตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย” ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
4. ข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน
5. งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาเกี่ยวกับงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบไปด้วย ความหมาย ของงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำงบประมาณขององค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของงบประมาณองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการงบประมาณ ซึ่งอธิบาย ได้ดังนี้

1. ความหมายของงบประมาณ

งบประมาณ หมายถึง บัญชีหรือจำนวนเงินที่กำหนดไว้เป็นรายรับและรายจ่าย (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

งบประมาณ หมายความว่า แผนงาน หรืองานสำหรับประมาณการด้านรายรับและ รายจ่าย แสดงในรูปตัวเลข จำนวนเงิน การตั้งงบประมาณ คือ การแสดงแผนดำเนินงานออกเป็น ตัวเลขจำนวนเงิน (กระทรวงมหาดไทย, 2563)

งบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง แผนงานสำหรับประมาณการด้าน รายรับและรายจ่ายแสดงในรูปตัวเลขจำนวนเงินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดระยะเวลา เป็นปีงบประมาณ คือ ระยะเวลาตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม ของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น (วศิน โกมุท, 2559)

2. การจัดทำงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายบริหารต้องนำเสนอขอความเห็นชอบจากฝ่ายสภาท้องถิ่น ตามหลักรัฐศาสตร์และการบริหารราชการแผ่นดินว่าด้วยการคานอำนาจ นอกจากนี้ต้องมีการติดตามประเมินผลเพราะถือว่าเป็น “เงินสาธารณะ” (Public Money) ป้องกันการรั่วไหล ให้การใช้จ่ายมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายรายสาขา หรือรายกลุ่มคน เช่น จัดสรรงบช่วยเหลือคนยากจน เป็นต้น (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2553)

การบริหารงานงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในทุกด้าน เน้นการแก้ไข ปัญหาของประชาชนเป็นประเด็นสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อจะเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นไปตาม ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 นอกจากนี้ยังมีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุเป้าหมายนั้น คือ งบประมาณที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน เพราะจะเป็นเสมือนเครื่องมือในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นตัวขับเคลื่อนให้โครงการต่าง ๆ เกิดการปฏิบัติอย่างชัดเจนและสามารถนำไปสู่ประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม การให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการ วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมได้ชัดเจนและสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิด ความคล่องตัวในการบริหารงาน อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับการกระจายอำนาจที่ได้พัฒนาขึ้นมาโดยลำดับทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ เป็นเสมือนเครื่องมือในการกำหนด ทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน (ทนงศักดิ์ จันทะเวช, 2558)

จากข้อความข้างต้น งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ แผนการประมาณการรายรับและรายจ่ายที่กำหนดขึ้นในรอบปีงบประมาณ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่งถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป ซึ่งการจัดทำงบประมาณต้องผ่านการเห็นชอบจากฝ่ายสภาท้องถิ่นตามหลักการคานอำนาจ ทั้งนี้ เนื่องจากงบประมาณเป็นเงินสาธารณะ จึงต้องมีการติดตามและประเมินผล เพื่อป้องกันการรั่วไหลและส่งเสริมการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การแก้ไขปัญหา และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ การบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรม วิถีชีวิต และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัว ทั้งนี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับการกระจาย

อำนาจที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้องค์กรต้องมีการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัตถุประสงค์และหน้าที่หลักของการจัดทำงบประมาณ ประกอบด้วย (Jame, 2539)

1. การวางแผนเพื่อจะช่วยให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถชำระหนี้ได้ และทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่ารายจ่ายอยู่ภายใต้กรอบของเงินสำรองที่มีอยู่ อันประกอบด้วยรายได้ที่คาดว่าจะได้รับ และเงินกู้ที่คาดว่าจะได้
2. งบประมาณสร้างลำดับความสำคัญในการทำงานของเจ้าหน้าที่
3. งบประมาณช่วยจัดสรรและกระจายทรัพยากรระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดระดับและทิศทางของการทำงานในปีงบประมาณนั้น
4. สามารถกำหนดระดับของภาษีและค่าธรรมเนียมที่จะถูกจัดเก็บโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณต่อไป

3. กระบวนการงบประมาณ

กระบวนการงบประมาณ ประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การจัดเตรียมงบประมาณ (Budget preparation) เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ โดยเจ้าหน้าที่งบประมาณซึ่งได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออาจจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงบประมาณ เช่น ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนฯ เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเตรียมงบประมาณโดยเริ่มจาก
  - 1.1 การศึกษาปฏิบัติงบประมาณที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเพื่อแจ้งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบว่ากระบวนการในแต่ละขั้นตอนควรจะดำเนินการเมื่อใดแล้วเสร็จเมื่อใด
  - 1.2 ทบทวนแผน และกำหนดนโยบายการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 1.3 จัดเตรียมข้อมูลประมาณการรายรับ
  - 1.4 จัดระดมความคิดเห็น เกี่ยวกับประเด็นปัญหาและความต้องการในท้องถิ่น จากทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง
  - 1.5 ตรวจสอบภาระผูกพันที่องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอยู่ เช่น เงินกู้ เงินทุนการศึกษา ภาระผูกพันตามกฎหมาย
  - 1.6 เสนอโครงสร้างเบื้องต้น เจ้าหน้าที่งบประมาณ ทำการพิจารณาตรวจสอบวิเคราะห์และแก้ไขงบประมาณ ในขั้นต้น แล้วเสนอต่อคณะผู้บริหาร
  - 1.7 เสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณ คณะผู้บริหารจะพิจารณาให้ตั้งเงินงบประมาณยอดใดเป็นงบประมาณประจำปีแล้ว ให้เจ้าหน้าที่งบประมาณรวบรวม และจัดทำเป็นร่างงบประมาณ

รายงานเสนอต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นอีกครั้งหนึ่ง หากผู้บริหารเห็นชอบจะนำร่างเสนอต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น ภายในวันที่ 15 สิงหาคม

2. การอนุมัติงบประมาณ (Budget adoption) ผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อสภาท้องถิ่นภายในวันที่ 15 สิงหาคม จากนั้นสภาท้องถิ่นจะพิจารณาร่างข้อบัญญัติฯ โดยการพิจารณาจะพิจารณา 3 วาระ คือรับหลักการ แปรญัตติ เห็นชอบ และเมื่อสภาท้องถิ่นพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำเสนอร่างที่ผ่านความเห็นชอบให้ผู้มีอำนาจในการอนุมัติ อนุมัติร่างงบประมาณรายจ่ายและประกาศเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีผลใช้บังคับต่อไปภายใน 15 วัน หลังประกาศโดยเปิดเผย

3. การบริหารงบประมาณ (Budget execution) จะทำให้ทราบว่างบประมาณที่อนุมัติไปแล้ว ถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาประชาชนได้หรือไม่ รวมทั้งมีการติดตามดูแลการใช้จ่ายงบประมาณว่ามีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานหรือไม่ สามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่งบประมาณรับผิดชอบร่วมกันในการควบคุมงบประมาณรายจ่าย โดยใช้การรายงาน หรือการควบคุมอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ การควบคุมโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานตรวจการเงินแผ่นดิน การควบคุมผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือประชาคม หรือการประเมินผลความคุ้มค่าและความสอดคล้องของงบประมาณกับความต้องการของประชาชน ผ่านวิธีการวิจัยประเมินผล

สรุปได้ว่า งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง แผนงานสำหรับประมาณการด้านรายรับและรายจ่ายแสดงในรูปตัวเลขจำนวนเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดระยะเวลาเป็น ปีงบประมาณ คือ ระยะเวลาตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม ของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไปซึ่งการจัดทำงบประมาณต้องผ่านการเห็นชอบจากฝ่ายสภาท้องถิ่นตามหลักการคานอำนาจ มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในทุกด้าน เน้นการแก้ไข ปัญหาของ ประชาชนเป็นประเด็นสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจะ เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบไปด้วยการเตรียมงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณและการบริหารงบประมาณ

แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น

การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่นประกอบไปด้วย ความหมายของการคลังท้องถิ่น รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. ความหมายของการคลังท้องถิ่น

การคลังท้องถิ่น หมายถึง การบริหารการคลังของ องค์การปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงการ จัดรายได้ การกำหนดรายจ่าย การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อวัสดุ การว่าจ้างบัญชี และการตรวจบัญชี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เสนห์ จุ้ยโต, 2530)

การคลังท้องถิ่น หมายถึง การบริหารงานคลังของหน่วยงาน การปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงการ จัดรายได้ การกำหนดรายจ่าย การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อ การจ้าง การบัญชี การตรวจสอบบัญชี ของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น กระบวนการ งบประมาณท้องถิ่นเป็นตัวกลางในการเชื่อม ความสัมพันธ์ของแหล่งที่มาของรายรับ กับรูปแบบใน การใช้จ่ายของแต่ละหน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อ ก่อให้เกิดความสอดคล้องต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ ของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น การคลังท้องถิ่น และการคลังส่วนกลาง (สุกัญญา แสงอนันต์, 2553)

การคลังท้องถิ่นถือเป็นเครื่องมือในการจัดการที่สำคัญ และยังเป็นกลไกของการบริหารงานของภาครัฐในการมุ่งบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการคลังท้องถิ่นมีความเชื่อมโยงกับการบริหารการคลัง (Financial Administration) ซึ่งครอบคลุมถึงรายได้ รายจ่าย หนี้สาธารณะ นโยบายการเงิน และนโยบายการคลัง ดังนั้น การคลังท้องถิ่นย่อมมีความสำคัญต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากต้องรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นและในด้าน การบริหารงานย่อมมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การคลังท้องถิ่นจะมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและมี ความสามารถในการรับใช้ประชาชนในท้องถิ่นได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับฐานะทางการคลัง ซึ่งถ้าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะทางการคลังไม่ดีต้องพึ่งงบประมาณจากรัฐบาลส่วนกลางเป็นหลัก ย่อมส่งผลให้อำนาจในการบริหารงานลดน้อยลงและได้รับการควบคุมจากรัฐบาลส่วนกลางเพิ่มมากขึ้น ขาดการคิดริเริ่มในการปรับปรุงพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวไกล และในทางตรงกันข้ามหากว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะทางการคลังที่ดีการที่จะต้องพึ่งเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางก็จะเป็นส่วนน้อย ซึ่งทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้รับการควบคุมจากรัฐบาลกลางน้อย และสามารถมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำผลงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงเพิ่มมากขึ้น ประเทศไทยใช้นโยบายแนวทางเสรีนิยมเป็นหลัก โดยเน้นการขยายตัวของเศรษฐกิจภายใต้การขับเคลื่อนโดยภาคเอกชน อย่างไรก็ตามข้อจำกัดที่สุดของแนวทางเสรีนิยมนี้ คือ กลไกตลาดไม่มีหน้าที่ด้านการกระจายรายได้ จึงต้องอาศัยภาครัฐ ทั้งนี้ เครื่องมือที่สำคัญที่สุดของรัฐบาลในการดูแลให้การกระจายรายได้

มีความเท่าเทียมกัน คือ การเลือกใช้นโยบายการคลัง เพื่อวัตถุประสงค์ในการลดความไม่เสมอภาคของการกระจายรายได้ (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และดารุณี พุ่มแก้ว, 2558)

จากข้อความข้างต้น การคลังท้องถิ่นสรุปได้คือการบริหารจัดการด้านการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งครอบคลุมการจัดหารายได้ การกำหนดรายจ่าย การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การบัญชี และการตรวจสอบบัญชี เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่าย รวมถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาท้องถิ่นและถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สนับสนุนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีบทบาทสำคัญต่อความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ฐานะทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลต่อระดับความอิสระและความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน หากฐานะทางการคลังดี องค์กรจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางน้อยลง และมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ในทางกลับกัน หากฐานะทางการคลังไม่ดี องค์กรจะต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนมากขึ้น ทำให้สูญเสียความอิสระและถูกควบคุมจากรัฐบาลกลาง

2. รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่และมีภารกิจที่ต้องดำเนินการหลายประการ องค์การบริหารส่วนตำบลก็จำเป็นต้องมีแหล่งรายได้ด้วย เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการบริการสาธารณะให้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 โดยพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ ดังนี้

1. ภาษีอากร ประกอบด้วย

1.1 ภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนตำบล จัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรฆ่าสัตว์

1.2 ภาษีที่ได้รับจัดสรรจากกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ ภาษีสุราและสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ

1.3 ภาษีและค่าธรรมเนียมที่ได้รับจัดสรรจากจังหวัด ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียม

2. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราและใบอนุญาตการเล่นการพนัน

องค์การบริหารส่วนตำบล.ต้องออกข้อบังคับตำบลเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มไม่เกิน 10% ของค่าธรรมเนียม

3. ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

4. รายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ อากาศรังนกอีแอ่น ได้เฉพาะ 9 จังหวัดภาคใต้ คือ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี พัทลุง กระบี่ ตรัง พังงา สตูล และตรัง ค่าธรรมเนียม น้ำบาดาล ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมป่าไม้ อากาศประทุนบัตร ใบอนุญาต และอาชญาบัตร การประมง

5. รายได้จากภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม องค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการจัดสรรปีละ 4 งวด โดยมีหลักเกณฑ์การจัดสรรของแร่ 30% จากค่าภาคหลวง และปิโตรเลียม 20% จากค่าภาคหลวง

6. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

7. รายได้จากเงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ ได้รับในอัตรา 5% ของเงินที่เก็บได้ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นทุกแห่ง เท่ากันแบ่งการจัดสรรเป็น 4 งวด จัดสรรให้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับเงิน

8. เงินกู้

9. รายได้ประเภทอื่น ๆ ได้แก่ ค่าปรับจราจรทางบก เมื่อมีการปรับให้ผู้ทำการเปรียบเทียบ ปรับนำค่าปรับส่งเป็นรายได้ให้ องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งจำนวน โดยจ่ายเงินรางวัลให้ผู้แจ้งความ นำจับ และเจ้าหน้าที่ผู้จับ คนละ 17.5% ของเงินที่เปรียบเทียบปรับ ถ้าไม่มีผู้แจ้งความนำจับ ให้จ่ายเจ้าหน้าที่ผู้นำจับ 25% รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้ รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐต้องให้ ฯลฯ

การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ว่าจะเป็นภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ต่าง ๆ จะต้องมิกฎหมายให้อำนาจไว้ ปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ ของ องค์การบริหารส่วนตำบล แต่รายได้ที่กฎหมายให้อำนาจท้องถิ่นจัดเก็บเองที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และค่าธรรมเนียมค่าใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง ได้แก่

1. ภาษีบำรุงท้องที่

ภาษีบำรุงท้องที่ หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากการถือครอง และการทำประโยชน์ ในที่ดินภาษีบำรุงท้องที่มีลักษณะเป็นภาษีทรัพย์สินประเภทหนึ่ง โดยเรียกเก็บจากเจ้าของที่ดิน กฎหมายที่ให้อำนาจท้องถิ่นจัดเก็บภาษีประเภทนี้ คือ พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ 2508 ภาษีบำรุงท้องที่ เก็บใน องค์การบริหารส่วนตำบลใด ก็ถือเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ ได้แก่ เจ้าของที่ดิน ซึ่งหมายถึงบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลโดยอาจมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือครอบครองที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน ถ้าบุคคลหลายคนเป็นเจ้าของร่วมกัน ให้บุคคลเหล่านั้นมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการเสียภาษี

2. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น

3. ภาษีป้าย

กฎหมายที่ให้อำนาจท้องถิ่นจัดเก็บภาษีป้าย คือ พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. 2510 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ เจ้าของป้าย แต่ในกรณีที่หาตัวผู้เสียภาษีป้ายไม่ได้ผู้ครอบครองป้ายจะต้องเป็นผู้เสียภาษีป้าย

4. ค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข

ความหมายของค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. 2535

4.1 ค่าธรรมเนียม เป็นรายได้ที่เรียกเก็บจากบริการที่ท้องถิ่นจัดให้ เช่น การเก็บขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ฯลฯ

4.2 ค่าใบอนุญาต เป็นรายได้ที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบการ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาตประกอบการ

4.3 ค่าปรับ เป็นโทษทางอาญาและเป็นรายได้ที่เรียกเก็บจากผู้กระทำความผิดหรือละเมิดข้อบังคับ หรือกฎหมาย

ประเภทของกิจการที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและใบอนุญาต มีดังนี้

1. กิจการที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียม เช่น การเก็บขนขยะมูลฝอย หรือสิ่งปฏิกูล
2. กิจการที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและออกใบอนุญาต เช่น
  - 2.1 ใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการเก็บขยะหรือกำจัดสิ่งปฏิกูล
  - 2.2 ใบอนุญาตกิจการค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
  - 2.3 ใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาด
  - 2.4 ใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายหรือสะสมอาหาร
  - 2.5 ใบอนุญาตให้จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ
3. กิจการที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและออกหนังสือรับรองการแจ้ง เช่น

การจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสะสมอาหาร ในอาคารหรือในพื้นที่ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกิน 200 ตารางเมตร และเป็นการขายของในตลาด

การกำหนดรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกเหนือจากมีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แล้ว รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้ คือ

- 3.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- 3.2 ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
- 3.3 ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย
- 3.4 ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร
- 3.5 ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร
- 3.6 ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราและค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ
- 3.7 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษिरถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียม ล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน
- 3.8 ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
- 3.9 ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- 3.10 อากรการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
- 3.11 อากรรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น
- 3.12 ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่หลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐ
- 3.13 ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมหลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐ
- 3.14 ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ภายในเขต ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด
- 3.15 ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด
- 3.16 ค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตรา ไม่เกินร้อยละสิบของค่าธรรมเนียมที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
  - 3.16.1 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
  - 3.16.2 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
- 3.17 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล และค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับที่กฎหมายกำหนดให้เทศบาลเป็นผู้จัดเก็บ โดยให้นำรายได้มาแบ่งให้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ภายในเขตจังหวัด
- 3.18 ค่าใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ทั้งนี้ ให้เป็นไป ตามสัดส่วนที่คณะกรรมการกำหนด

3.19 ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะ ที่จัดให้มีขึ้น

3.20 รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนั้นพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายรับ ดังต่อไปนี้

1. รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. รายได้จากสาธารณูปโภค
3. รายได้จากการพาณิชย์และการทำกิจการ ไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือ ร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

4. ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ค่าตอบแทน หรือ รายได้อื่นใดตามที่ มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. ค่าบริการ
6. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
7. เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
8. รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร
9. เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ
10. เงินกู้จากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
11. เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
12. เงินช่วยเหลือหรือเงินค่าตอบแทน
13. รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือรายได้จากทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการ เพื่อมุ่งหากำไรในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล

14. รายได้จากค่าธรรมเนียมพิเศษในส่วนของการออกพันธบัตรตามข้อ 8 การกู้เงิน จากองค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ตามข้อ 9 การกู้เงินตามข้อ 10 และรายได้ตามข้อ 13 ให้ออกเป็น ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

การกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับรายได้ตามการจัดสรรสัดส่วนภาษีอากร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราการจัดสรร การนำ ส่งเงินรายได้และการได้รับเงิน รายได้สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจะมอบให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอื่น จัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใด เพื่อ

องค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยให้คิดค่าใช้จ่ายได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

3. รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมื่อพิจารณารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่ได้กล่าวมา รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะประกอบด้วยรายได้ 4 ประเภท ได้แก่ ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม เงินอุดหนุนจากรัฐบาล รายได้จากทรัพย์สินและรายได้อื่น ๆ และเงินกู้ และการที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ตามที่ได้กล่าวมา องค์การบริหารส่วนตำบลก็ต้องมีรายจ่ายในหลายด้านเช่นกัน ซึ่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้มีการกำหนดรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้

1. เงินเดือน
2. ค่าจ้าง
3. เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ
4. ค่าใช้สอย
5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์
7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
8. ค่าสาธารณูปโภค
9. เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น
10. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

กำหนดไว้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดการบริหาร ประกอบไปด้วย ความหมายของการบริหาร กระบวนการบริหาร ความสำคัญของการบริหาร ทฤษฎีของการบริหาร กระบวนการบริหาร ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นรูปแบบการทำงานด้วยความรู้สึกนึกคิด รวมถึงการร่วมมือของบุคลากร และทรัพยากรเพื่อสำเร็จตามจุดประสงค์

การบริหารหมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการอย่างประสานสัมพันธ์และมีระบบระเบียบ กฎเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยอาศัยทั้งทรัพยากรเทคนิคและกระบวนการต่างๆ อย่างเหมาะสม (นพพงษ์ บุญจิตราดุล, 2534)

การบริหารหมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ ใช้ทรัพยากรและเทคนิคอย่างเหมาะสม (สมศักดิ์ คงเที่ยง, 2542)

จากข้อความข้างต้น การบริหาร หมายถึงกระบวนการที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบและมีระเบียบ โดยมีการใช้ทรัพยากร เทคนิค และกระบวนการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การบริหารไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการทำงานหรือการจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระเบียบ แต่ยังรวมถึงการใช้ความคิดและการร่วมมือของบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด

2. ความสำคัญของการบริหาร

ความสำคัญของการบริหารเป็นกระบวนการทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินงาน โดยใช้ทรัพยากรการบริหาร เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นสมาชิกที่ดีมีคุณภาพของสังคมตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ (ถวิล เกษสุพรรณ, 2552)

ความสำคัญของการบริหารเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ ที่มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ (ปรัชญา เวสารัชช, 2554)

ความสำคัญของการบริหารส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จในงานของผู้บริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการนำและการใช้ภาวะผู้นำในการเปลี่ยนและการพัฒนางานให้ดีขึ้น (Hoy & Miskel, 2008)

สรุปได้ คือ การบริหารมีความสำคัญในฐานะกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินงานร่วมกันอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ความสำเร็จของการบริหารขึ้นอยู่กับความสามารถในการนำ การใช้ภาวะผู้นำ และการปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงกระบวนการประเมินผลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของงานและองค์กร

3. ทฤษฎีของการบริหาร

ทฤษฎีการบริหารมีผู้อธิบายไว้หลายท่าน ซึ่งผู้ศึกษาขอเสนอ 2 ทฤษฎี ได้แก่

1. ทฤษฎีการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ เฟรดริก ดับบลิว เทย์เลอร์ถือว่าเป็นบิดาของการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ได้สรุป แนวคิดที่สำคัญในการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ เรียกว่า หลักการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ได้ กำหนดถึงภารกิจของฝ่ายจัดการนั้นมีอยู่ 4 ประการ (Taylor, 1911)

1.1 พัฒนาหลักการแบบวิทยาศาสตร์ขึ้นมาใช้เป็นมาตรฐานในการทำงาน แทนการทำงานแบบความเคยชินที่ไม่มีระบบงาน การวางมาตรฐาน (Standardization) ในการทำงาน

เป็นสิ่งที่สำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากการทำงานทุกอย่างต้องเข้าสู่ระบบ มาตรฐาน ไม่ว่าจะเป็นวิธีการทำงาน ปริมาณงานที่ทำ เวลาการทำงาน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ต้อง เป็นมาตรฐานเดียวกันหมด เน้นเรื่อง“วิธีการทำงานที่ดีที่สุด” หรือ “One Best Way” หรือ “One Best Method”

2. ต้องมีการคัดเลือกคนตามหลักการวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้คนที่ เหมาะสมกับงาน ผลประโยชน์ที่ดีที่สุดที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายคนงานจะได้รับขึ้นอยู่กับการทำงาน ของคนงาน เพราะฉะนั้น คนงานทุกคนต้องทำงานให้มีผลผลิตสูงสุดเท่าที่จะทำได้ หลักการคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงานตาม หลักวิทยาศาสตร์จำเป็นต้องพิจารณาทั้งด้านความรู้ ความสามารถและความกระตือรือร้นในการทำงาน เป็นสำคัญดังนั้นการคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงานต้องไม่มองเฉพาะจุดของการคัดเลือกเท่านั้น ต้อง มองไปถึงอนาคตด้วย ต้องอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ทักษะความรู้ความสามารถความชำนาญ งานที่บุคคลแสดงออกมาในขณะทำการทดสอบงาน หรือบุคลิกลักษณะไหวพริบ ความเฉลียวฉลาด ความกระตือรือร้นในการ ทำงานที่สามารถสังเกตได้จากการสัมภาษณ์

3. ต้องพัฒนาบุคคลแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้ทุกคนทำงานได้อย่าง ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ เมื่อรับบุคคลเข้าทำงานแล้วต้องมีการฝึกอบรม สอนงานให้แก่ละ คนทำงานอย่างถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการในการที่องค์การกำหนดไว้ด้วย เพื่อเป็นการเตรียมตัวให้ ผู้ที่ทำงานสามารถทำงานที่องค์การกำหนดไว้ได้อย่างดีและมีโอกาส ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ในอนาคตด้วย แนวความคิดของ Taylor เกิดจากความเชื่อที่ว่า หัวหน้างานแต่ละคนเป็นผู้นำที่มี ความชำนาญทางการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้นหัวหน้างาน คนหนึ่งจึงไม่สามารถกำกับควบคุม การทำงานทุกอย่าง จึงได้เสนอให้จำกัดอำนาจหน้าที่ของ หัวหน้างานแต่ละคนให้ทำงานที่เขามีความ ชำนาญเพียงอย่างเดียว

4. สร้างความร่วมมือในการทำงานอย่างฉันทามิตรให้เกิดขึ้นในองค์กร โดยต่างฝ่ายต่าง ต้องเห็นใจซึ่งกันและกัน คือ ฝ่ายบริหารต้องมีความเห็นใจคนงาน โดยมอบหมาย งานให้แก่คนงาน ในปริมาณและมาตรฐานของงานที่จะให้คนงานทำในแต่ละวัน ควรมีปริมาณที่ เหมาะสม ไม่หนัก เกินไป ฝ่ายบริหารต้องให้รางวัลพิเศษแก่คนงานที่ทำงานดีเด่นและสอดคล้อง กับหลักวิทยาศาสตร์ ด้วย ฝ่ายจัดการต้องคอยเอาใจใส่สอนคนงานให้ทำงานในแต่ละขั้นตอนของ งานอย่างถูกวิธี โดยจัดให้ มีหัวหน้างานคอยสอนงานดูแล แนะนำคนงานให้ทำงานอย่างถูกต้อง ประการสุดท้าย คือ ฝ่ายจัดการ ต้องเปิดโอกาสให้คนงานได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการ ทำงานที่ทำและนำไปพิจารณาวิเคราะห์ ทดลองตามหลักของวิทยาศาสตร์

สรุปแนวความคิดการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ เป็นการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ มีเหตุมีผล มีการปฏิรูปการจัดการขนาดใหญ่ การบริหารในยุคนี้เปลี่ยนจากการใช้อำนาจแบบ เบ็ดเสร็จของผู้มี อำนาจไปสู่การใช้ศาสตร์แห่งการบริหาร อาจเพื่อมุ่งเน้นวิธีการจัดการงานที่ดีมีระบบ โดยศึกษาจาก เหตุและผล แล้วสรุปกำหนดกฎเกณฑ์นำมาใช้ในการทำงาน โดยยึดผลผลิต เป็นสำคัญ

ทฤษฎีการบริหารแบบราชการ ที่มีรูปแบบเฉพาะอย่างหนึ่งของสังคมโดยมุ่งหวังให้ปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีระบบที่มีลักษณะของการแบ่ง 17 งาน มีตำแหน่งอำนาจบังคับบัญชา อาศัยความมีเหตุมีผล การไม่คำนึงถึงตัวบุคคล การใช้หลัก ความรู้ความสามารถในการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง และการแบ่งงานกันทำอย่างเป็นทางการตาม ตัวบทกฎหมาย ซึ่งถ้าองค์กรใด นำหลักการนี้ไปใช้ในการบริหารจะประสบความสำเร็จแน่นอน มี นักวิชาการหลายคนเห็นว่า แนวคิดของเขาสามารถจะนำไปใช้กับการบริหารองค์การได้ดี จาก หลักการสำคัญ 7 ประการดังนี้ (Max, 1974)

1. มีกฎและระเบียบที่แน่นอนเป็นทางการ (Rules and Regulations)
2. หลักความไม่เป็นส่วนตัว (Impersonality)
3. มีการแบ่งงาน และกำหนดงานที่ชัดเจน (Division of Labor)
4. หลักการมีโครงสร้างสายบังคับบัญชา (Hierarchy Structure)
5. หลักความเป็นอาชีพที่มั่นคง (Lie long career)
6. หลักการมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ (Authority) โดยมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ

รองรับ

7. หลักความเป็นเหตุเป็นผล (Rationality) ในกระบวนการตัดสินใจเพื่อ บรรลุจุดหมาย

5. กระบวนการการบริหาร

กระบวนการบริหารจัดการ ประกอบด้วยกิจกรรมพื้นฐาน 4 ประการหรืออาจแบ่งในลักษณะที่เป็นขั้นตอน (มุกมณี มีโชคชูสกุล, 2554, น. 67-68) ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นสิ่งที่องค์กรต้องการทำเพื่อเปลี่ยนแปลงอนาคต การวางแผน อนาคตสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้นั้น การวางแผนจึงต้องอาศัยการกำหนดกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจูงใจ การจัดคนเข้าทำงาน และการควบคุม ขึ้นอยู่กับการวางแผนทั้งสิ้น กระบวนการวางแผนจะต้องประกอบด้วยผู้บริหารและพนักงานภายในองค์กร การวางแผนสามารถช่วยให้องค์กรกำหนด ข้อดีของโอกาสจากภายนอกทำให้เกิดผลกระทบจากอุปสรรคภายนอกน้อยหรือลดลง โดยมองเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบันนำมาประเมินสถานการณ์ ในองค์กรเพื่อคาดการณ์เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การวางแผน ประกอบด้วย การพัฒนาภารกิจ การคาดคะเนเหตุการณ์ปัจจุบัน เหตุการณ์อนาคต และแนวโน้มของ สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น การกำหนดวัตถุประสงค์และการเลือกกลยุทธ์ที่ใช้

การวางแผนจะช่วยให้ปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงและสามารถกำหนดเป้าหมายได้อย่างดีการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นต้องการให้องค์กรกระทำใน ลักษณะเชิงรุกมากกว่าที่จะเป็นเชิงรับ คือ ควบคุมอนาคตขององค์กรมากกว่าที่จะรอรับผลจากอิทธิพล สภาพแวดล้อมภายนอกและ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การตัดสินใจถือเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน การรู้รับปรับตัวเป็นสิ่งจำเป็น

เพราะว่ามีการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและคู่แข่งตลอดเวลา ฉะนั้นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จที่ดี คือ การวางแผนที่เหมาะสม เห็นผลได้จริง ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการองค์กร (Organizing) จุดมุ่งหมายของการจัดการองค์กร คือ การกำหนดลักษณะงานและความสำคัญของอำนาจหน้าที่การจัดการองค์กร หมายถึง การพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องทำ และผู้ที่จะทำ การจัดการองค์กรที่ดีสามารถประสบความสำเร็จในการแข่งขันและสามารถเอาชนะคู่แข่งได้ การจัดการองค์กรที่ดี สามารถจูงใจผู้บริหารและพนักงานให้มองเห็นความสำคัญของความสำเร็จขององค์กร การกำหนดลักษณะเฉพาะของงาน โดยการแบ่งงานประกอบด้วยงานที่กำหนดออกมาเป็นแผนก การจัดแผนก และการมอบอำนาจหน้าที่ การแยกงานออกเป็นงานย่อยตามรายละเอียดของงาน และคุณสมบัติของงาน เครื่องมือ เหล่านี้มีความชัดเจนสำหรับผู้บริหารและพนักงาน ซึ่งต้องการทราบลักษณะของงาน การกำหนดแผนกในโครงสร้างขององค์กร ขนาดของการควบคุม และสายการบังคับบัญชา โครงสร้างองค์กรจะต้องระบุถึงวิธีการใช้ ทรัพยากร การสนับสนุนทรัพยากร และกำหนดวัตถุประสงค์ตามสภาพทางภูมิศาสตร์จะแตกต่างจากโครงสร้าง ด้านผลิตภัณฑ์หรือลูกค้า

3. การสั่งการ (Directing) เป็นการใช้ความสามารถของผู้บริหารเพื่อจูงใจพนักงานให้ปฏิบัติงาน อย่างดีและนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิกในองค์กรทำงาน ร่วมกันได้เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อนและเข้าใจได้ยาก การสั่งการจึงต้องใช้ความสามารถเป็น อย่างมากควบคู่กันไปกับ อาทิวาจะเป็นผู้นำของผู้บริหาร การจูงใจ การติดต่อสื่อสารกันภายในองค์กร และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น หน้าที่ในการสั่งการมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าหน้าที่อื่น ๆ เพราะผู้บริหารต้อง แสดงบทบาทหน้าที่ของผู้สั่งการอย่างมีคุณภาพมาตรฐาน ถ้าไม่เช่นนั้นแผนงานที่วางไว้ตลอดจนทรัพยากรที่ จัดเตรียมไว้เมื่อกระทำการแล้วจะไม่เกิดผลไม่ประสิทธิภาพ ถ้าผู้บริหารดำเนินกิจกรรมด้านการสั่งการไม่ดีพอ

4. การควบคุม (Controlling) การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในองค์กร เป็นกระบวนการตรวจสอบ หรือติดตามผลการปฏิบัติงานและประเมินการปฏิบัติงานกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินไปในทิศทางเป้าหมายอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้องค์กรที่ประสบความสำเร็จ ล้มเหลวอาจเกิดจากการขาดการควบคุมการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการขั้นตอน หรือมีการควบคุมที่ขาด ประสิทธิภาพ การควบคุมจึงเป็นหน้าที่หลักสำคัญทางการบริหารที่มีความสำคัญยิ่ง ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบสิ้น กระบวนการทางการบริหารจัดการ การควบคุมเป็นการตรวจสอบผลของการปฏิบัติงานโดยเปรียบเทียบกับ เป้าหมายและดำเนินการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลลัพท์ตามความต้องการ และการควบคุมยังเป็นกระบวนการ รวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในเรื่องของผลการปฏิบัติงานด้วย กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการ” คือ การใช้ความรู้ที่เป็นศาสตร์และทักษะ ที่เป็นศิลป์ ในการนำเอาทรัพยากรการบริหาร คือ บุคลากร

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการจัดการมาใช้อย่างเป็น กระบวนการ มีระบบระเบียบแบบแผน เพื่อสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

ข้อมูลพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน โดยมีชื่อเรียกภาษาอังกฤษ: Mae Salong Nai Sub-district Administrative Organization (Mae Salong Nai SAO) ตั้งอยู่เลขที่ 207 หมู่ที่ 1 บ้านหินแตก ตำบลแม่สลองใน อำเภอมะปายหลวง จังหวัดเชียงราย ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 113 ตอนที่ 9 ง หน้า 43 เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2539 (มีผล บังคับใช้วันที่ 31 มีนาคม 2539) ปัจจุบันเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทสามัญ ซึ่ง ก.อบต. จังหวัดเชียงราย มีมติเห็นชอบการปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการและระดับตำแหน่งพนักงานส่วน ตำบลในแผนอัตรากำลัง 3 ปี (พ.ศ. 2562-2563) ในการประชุมครั้งที่ 4/2563 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2563 และตามประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2563 (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน, 2567ข)

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอมะปายหลวงไปทางทิศตะวันตก โดยเลี้ยวขวาสู่อำเภอเมือง เชียงใหม่ ตรงไปตามเส้นทางหลวงชนบทหมายเลข ชร. 4052 เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ เส้นทางถนนพหลโยธิน เบี่ยงซ้ายเข้าสู่เส้นทางหลวงชนบทหมายเลข 1149 เลี้ยวขวาสู่เส้นทางหลวง ชนบทหมายเลข 1388 เลี้ยวซ้ายสู่เส้นทางหลวงชนบทหมายเลข 1338 และเลี้ยวขวาสู่อำเภอเมือง เป็นระยะทางประมาณ 60 กิโลเมตร

สำหรับข้อมูลพื้นฐานของ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในประกอบด้วยดังนี้

1. ที่ตั้ง

1.1 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลเทอดไทย อำเภอมะปายหลวง และสาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอมะปายหลวง ตำบลศรีค้ำอำเภอ แม่จัน และตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลแม่สลองนอก อำเภอมะปายหลวง และตำบลป่าตึงอำเภอ แม่จัน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1.2 ที่ตั้งสำนักงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองโน ตั้งอยู่เลขที่ 207 หมู่ 1 ตำบล แม่สลองใน อำเภอมะปาย จังหวัด เชียงราย

2. ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลแม่สลองใน มีพื้นที่ทั้งหมด 269.30 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 168,312 ไร่ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปมีลักษณะเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน ที่ตอนสูงทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ระดับความสูงเฉลี่ย 570 เมตร) ลาดต่ำมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ระดับความสูงเฉลี่ย 360 เมตร) ทำให้พื้นที่ทางด้านทิศเหนือเป็นที่สูงสลับที่ตอน ส่วนทางด้านทิศตะวันออกเป็นที่ราบสลับคลื่นบางส่วน มีเขตแดนบางส่วนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีแหล่งชุมชนตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด และมีถนนทางหลวงชนบทตัดผ่านจากแยกแม่สลอง-บ้านป่าซาง หมู่ที่ 1 ตำบลป่าซาง อำเภอมะปาย ถึงบ้านสามแยกอีก้อ หมู่ที่ 24 ตำบลแม่สลองใน ถึงบ้านเทอดไทย หมู่ที่ 1 ตำบลเทอดไทย และจะแยกไปสิ้นสุดที่บ้านหัวแม่คำ หมู่ที่ 4 ตำบลแม่สลองใน

3. ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลแม่สลองใน มี 3 ฤดู เหมือนกับฤดูปกติของภาคเหนือในประเทศไทย มีลักษณะภูมิอากาศจัดอยู่ในเขตโซนร้อน แบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดูกาลภูมิอากาศ ของภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นแบบสะวันนา คือ อากาศร้อนชื้นสลับกับฤดูแล้ง อุณหภูมิเฉลี่ยประจำปีอยู่ระหว่าง 24-29 องศาเซลเซียส หมู่บ้านที่มีอุณหภูมิต่ำสุด คือ ห้วยหก คือ 2 องศาเซลเซียส หมู่บ้านที่มีอุณหภูมิสูงสุด คือ อาหละ คือ 33.5 องศาเซลเซียส หมู่บ้านที่มีสถิติฝนตกหนัก คือ ห้วยโย ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,230 มิลลิเมตร/ปี และมีสถิติฝนตกน้อยที่สุด คือ ห้วยกระ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 960 มิลลิเมตร/ปี โดยมีวันที่ฝนตกปีละประมาณ 110 วัน ลักษณะภูมิอากาศโดยภาพรวม ดังนี้

ฤดูฝน เดือนพฤษภาคม-เดือนกันยายน อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 23-29 องศาเซลเซียส

ฤดูหนาว เดือนตุลาคม-เดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 6-21 องศาเซลเซียส

ฤดูร้อน เดือนมีนาคม-เดือนพฤษภาคม อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 25-35 องศาเซลเซียส

4. ด้านการเมือง/การปกครอง

4.1 เขตการปกครอง

ตำบลแม่สลองใน แบ่งออกเป็น จำนวน 28 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านหินแตก

หมู่ที่ 15 บ้านอาหละ

หมู่ที่ 2 บ้านห้วยผึ้ง

หมู่ที่ 16 บ้านจะคำน้อย

หมู่ที่ 3 บ้านอาหม

หมู่ที่ 17 บ้านห้วยโย

หมู่ที่ 4 บ้านหัวแม่คำ

หมู่ที่ 18 บ้านห้วยหมาก

หมู่ที่ 5 บ้านห้วยมู

หมู่ที่ 19 บ้านแม่สแลบ

หมู่ที่ 6 บ้านผาเตื่อ	หมู่ที่ 20 บ้านนาโต
หมู่ที่ 7 บ้านแสนใจ	หมู่ที่ 21 บ้านโป่งไฮ
หมู่ที่ 8 บ้านห้วยสำน	หมู่ที่ 22 บ้านแสนใจพัฒนา
หมู่ที่ 9 บ้านห้วยห้วยกปากโซ	หมู่ที่ 23 บ้านสันมะเค็ด
หมู่ที่ 10 บ้านห้วยหก	หมู่ที่ 24 บ้านสามแยก
หมู่ที่ 11 บ้านมะหินกอง	หมู่ที่ 25 บ้านมอหล่อ
หมู่ที่ 12 บ้านพะน้อย	หมู่ที่ 26 บ้านห้วยกระ
หมู่ที่ 13 บ้านต้นม่วง	หมู่ที่ 27 บ้านหินคำ
หมู่ที่ 14 บ้านเล้าลือ	หมู่ที่ 28 บ้านสามสูง

5. ประชากร

ข้อมูลเกี่ยวกับประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 25,789 คน (ระบบสถิติทางทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน ที่ว่าการอำเภอแม่ฟ้าหลวง กรมการปกครอง ณ วันที่ 25 เมษายน 2565)

6. สภาพทางสังคม

6.1 การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา 12 แห่ง สังกัด สพ. เขต 3 จำนวน 9 แห่ง และสังกัด กก. ตชด.32 จำนวน 3 แห่ง (ขยายโอกาส 3 แห่ง) ดังนี้

1. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 3
2. โรงเรียนชุมชนศึกษา (บ้านแม่แสน)
3. โรงเรียนดอยแสนใจ (ตชด.อนุสรณ์)
4. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาโต (วปรอ.344 อุปถัมภ์)
5. โรงเรียนบ้านผาเตื่อ
6. โรงเรียนบ้านมนตรวิทยา
7. โรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง
8. โรงเรียนบ้านห้วยหก
9. โรงเรียนบ้านห้วยห้วยกปากโซ
10. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 4
11. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ทอท.เฉลิมพระเกียรติฯ บ้านนาโต
12. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บำรุงที่ 112

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองโน มีจำนวนทั้งสิ้น 21 แห่ง และ 3 สาขา รวมทั้งสิ้น 24 แห่ง ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหินแตก
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านอาหละ
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยผึ้ง
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าคาใหม่
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านอาหม
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสามสูง
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหัวแม่คำบน
8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านผาเตือ
9. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยหยวกป่าโซ
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยหก
11. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านมะหินกอง
12. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านต้นม่วง
13. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเล่าลือ
14. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแม่สลป
15. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาไต่
16. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโป่งไฮ
17. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสามสูง
18. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแสนใจพัฒนา
19. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแสนใจพัฒนา (สาขานบ้านห้วยล้านใหม่)
20. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านแสนใจพัฒนา (สาขานบ้านห้วยล้านเก่า)
21. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันมะเค็ด
22. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสามแยกอีก้อ
23. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านมอลอง
24. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยกระ

6.2 การสาธารณสุข

เนื่องจากตำบลแม่สลองโน เป็นพื้นที่อยู่ห่างไกลจากตัวอำเภอแม่ฟ้าหลวง ประกอบกับเป็นพื้นที่ชายแดน ทำให้ประชาชนมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคต่าง ๆ ทั้งติดต่อและไม่ติดต่อ ดังนั้น จึงมีการจัดตั้งหน่วยบริการด้านสาธารณสุขและอนามัยชุมชน ได้แก่ โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในพื้นที่ตำบลแม่สลองโน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. โรงพยาบาลแม่ฟ้าหลวง พื้นที่บริการ หมู่ 1, 10, 11, 12, 15, 18, 27
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านห้วยมู พื้นที่บริการ หมู่ 5, 16, 17, 25

3. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเล้าลัว พื้นที่บริการ หมู่ 9, 14, 20, 21, 26
4. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสามแยกอีก้อ พื้นที่บริการ หมู่ 3, 6, 13, 19, 24
5. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านอาโยะ พื้นที่บริการ หมู่ 7, 8, 22
6. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านปางมะหัน (ต.เทอดไทย) พื้นที่บริการ หมู่ 4, 23
7. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเทอดไทย (ต.เทอดไทย) พื้นที่บริการ หมู่ 2

6.3 ยาเสพติด

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหาสังคมในทุกยุคทุกสมัย มียาเสพติดแพร่ระบาดภายในตำบล เช่น ผิ่น ยาบ้า กัญชา ผงขาว และเฮโรอีน เป็นต้น กลุ่มผู้เสพเป็นกลุ่มวัยรุ่นและวัยกลางคน รวมไปถึงผู้สูงอายุ เพราะเป็นตำบลที่ติดต่อกับแนวเขตชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นเส้นทางธรรมชาติในการลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ขึ้นใน ทำให้การปราบปรามของเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก

6.4 การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ได้มีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้านการพัฒนาชุมชน สวัสดิการสังคม และสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

1. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
2. รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
3. ประสานการทำบัตรผู้พิการ
4. ตั้งโครงการการจ้างนักเรียน/นักศึกษาทำงานช่วงปิดภาคเรียน
5. ตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาสไว้ที่พึง
6. ตั้งโครงการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านคนจน
7. ตั้งศูนย์ช่วยเหลือประชาชนตำบลแม่สลองใน

7. ระบบบริการขั้นพื้นฐาน

7.1 การคมนาคมขนส่ง (ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางราง ทางอากาศ ฯลฯ) ติดต่อกับอำเภอแม่ฟ้าหลวงและอำเภอใกล้เคียงมีเส้นทางที่สำคัญ ดังนี้

ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 37 สาย ความยาวรวม 23.41 กิโลเมตร

ถนนลาดยาง จำนวน 9 สาย ความยาวรวม 12.60 กิโลเมตร

หินคลุก จำนวน 34 สาย ความยาวรวม 8.58 กิโลเมตร

ลูกรัง จำนวน 28 สาย ความยาวรวม 8.14 กิโลเมตร

การคมนาคมติดต่อกันภายในตำบล และตำบลใกล้เคียงมีเส้นทางที่สำคัญ คือ ทางหลวงชนบทหมายเลข ชร. 4052 เป็นถนนสายหลักของตำบล โดยมีเส้นทางมาจากตำบลป่าซาง อำเภอแม่จัน ผ่านตำบลเทอดไทย แยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4052 ถึงบ้านหัวแม่คำ และนอกจากนี้ยังมีถนนลูกรังเชื่อมการคมนาคมภายในหมู่บ้าน ซึ่งสภาพถนนโดยทั่วไป มีสภาพคับแคบ เป็นหลุมเป็นบ่อถูกน้ำกัดเซาะพังทลาย และยังมีถนนคอนกรีตและถนนลาดยางภายในหมู่บ้านด้วย

7.2 การไฟฟ้า

สำหรับการให้บริการประชาชนด้านการไฟฟ้าในเขตตำบลแม่สลองใน เป็นหน้าที่ และความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคแม่จัน และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยบ้านเทอดไทย ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในรับผิดชอบในการบำรุงรักษาซ่อมแซม และจัดสรรงบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์เฉพาะไฟฟ้าสาธารณะเพื่อให้แสงสว่างตามถนน ตรอก ซอย เท่านั้น ตำบลแม่สลองใน มีไฟฟ้าใช้ครบทั้ง 28 หมู่บ้าน แต่ยังไม่ครบทุกครัวเรือน

7.3 การประปา

พื้นที่ตำบลแม่สลองในมีระบบประปาภูเขา และแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน 28 หมู่บ้าน

8. ระบบเศรษฐกิจ

8.1 การเกษตร

จากสภาพพื้นที่ของตำบลแม่สลองในเป็นภูเขาสูง มีที่ลุ่มที่ตอนติดแหล่งน้ำ คือ แม่น้ำคำ และลำห้วยธรรมชาติมากมาย และเป็นพื้นที่ดินร่วนปนเหนียว เหมาะสำหรับการเพาะปลูก พืชทางเกษตร ทำให้ประชาชน จำนวนประมาณร้อยละ 70 ยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน มีดังนี้ การเพาะปลูก มีการเพาะปลูกพืชที่สำคัญ คือ การเพาะปลูกไร่ชา กาแฟ ไร่ข้าวโพด ทำนาข้าว ทำสวนยางพารา สวนผลไม้ สวนดอกไม้ (ดาวจำรัสแสง) สวนปาล์ม และปลูกดอกเก๊กฮวย

ครัวเรือนประมาณร้อยละ 40 เลี้ยงไก่ (โดยเฉพาะพันธุ์กระดุกดำ) เป็ด หมู (โดยเฉพาะพันธุ์เหมยซาน) กระบือ และวัว ไว้สำหรับบริโภคเป็นอาหารภายในครอบครัวและไว้จำหน่าย

8.2 การท่องเที่ยว

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในมีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ และที่ถูกสร้างขึ้นมากมาย รวมทั้งได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การจัดงานประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ การจัดสร้างสนามกีฬาสำหรับใช้ออกกำลังกาย สวนสาธารณะสำหรับใช้พักผ่อน หย่อนใจ ไร่ชา ไร่กาแฟ ไร่สตรอเบอร์รี่ ไร่ ดอกเก๊กฮวย ลานดอกบัวตองบ้านหัวแม่คำ พระสยามเทวาริราช จำลองบ้านสามแยกอีโก้ และสวนดอกไม้ดาวจำรัสแสง เป็นต้น

8.3 อุตสาหกรรม

โรงงานรับซื้อชาพันธุ์ต่าง ๆ จำนวน 6 แห่ง และมีโรงงานรับซื้อยางพาราจำนวน 2 แห่ง

โรงงานรับซื้อเมล็ดกาแฟ และโรงงานคั่วเมล็ดกาแฟ จำนวน 3 แห่ง

กิจการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอุปกรณ์ก่อสร้าง อาทิ ร้านคอนกรีต ทำอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอุปกรณ์ก่อสร้าง ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านหินแตกจำนวน 1 แห่ง

การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

กลุ่มเกษตรชุมชน 4 กลุ่ม

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 3 กลุ่ม

กลุ่มออมทรัพย์ 9 กลุ่ม

กลุ่มอาชีพสตรีและผู้สูงอายุ 6 กลุ่ม

8.4 แรงงาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรที่มีอายุ 15-60 ปี อยู่ในกำลังแรงงาน ร้อยละ 75 เมื่อเทียบกับอัตราส่วนกับจังหวัด ร้อยละ 73.98 ซึ่งสูงกว่า แต่ค่าแรงในพื้นที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด โดยเฉพาะแรงงานด้านการเกษตร ประชากรอายุระหว่าง 25-55 ปี บางส่วนไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ รวมทั้งแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศ ปัญหาที่พบคือ ประชากรต้องไปทำงานนอกพื้นที่ในเมืองที่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้านใหญ่ ๆ เพราะในพื้นที่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการจ้างแรงงานเยอะ พื้นที่ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัย ปัญหานี้ยังไม่สามารถแก้ไขได้

9. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

9.1 การนับถือศาสนา

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในส่วนใหญ่ นับถือศาสนาคริสต์ รองลงมาคือ ศาสนาพุทธจำนวนร้อยละ 30 คริสต์ จำนวนร้อยละ 60 และนับถือบรรพบุรุษ จำนวนร้อยละ 10

9.2 ศาสนสถาน

วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน 10 แห่ง

ศาลเจ้า จำนวน 12 แห่ง

วัด (คาทอลิก) จำนวน 13 แห่ง

คริสตจักร (โปรเตสแตนต์) จำนวน 26 แห่ง

10. ข้อมูลอัตรากำลัง

1. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มีบุคลากรจำนวน อัตรา ดังนี้

1. ฝ่ายการเมือง มีจำนวนบุคลากรทั้งสิ้น จำนวน 33 คน
  - นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน จำนวน 1 คน
  - รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน จำนวน 2 คน
  - เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน จำนวน 1 คน
  - ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน จำนวน 1 คน
  - สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน จำนวน 28 คน
2. ฝ่ายประจำ มีบุคลากรทั้งสิ้น จำนวน 114 คน
  - สำนักปลัด มีบุคลากร จำนวน 38 คน
  - กองคลัง มีบุคลากร จำนวน 8 คน
  - กองช่าง มีบุคลากร จำนวน 9 คน
  - กองการศึกษา มีบุคลากร จำนวน 58 คน
  - หน่วยตรวจสอบภายใน มีบุคลากร จำนวน 1 คน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

นพพล อัครชาติ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เมืองการค้าชายแดน: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าสายลวด และเทศบาลนครแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ชายแดนต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้บริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความซับซ้อนสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับภาระภารกิจจากการถ่ายโอนอำนาจของรัฐในการให้บริการสาธารณะด้านสุขภาพ ความมั่นคง และการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ โดยที่ขาดความพร้อมในเชิงโครงสร้างกำลังคนอย่างรุนแรง ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณตามระเบียบของทางราชการที่กำหนดให้สามารถจ้างบุคลากรได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของงบประมาณประจำปี ส่งผลให้ไม่สามารถจัดหาบุคลากรได้เพียงพอรองรับภาระงานที่มีอยู่จริง ประกอบกับปริมาณประชากรแฝงในพื้นที่ชายแดนซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากแรงงานข้ามชาติและประชากรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน ทำให้อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในองค์กรไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การให้บริการของรัฐผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องประสบปัญหาทั้งในด้านประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน อีกทั้งยังทำให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือไม่สอดคล้องในการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐส่วนกลาง เช่น กองทัพ ตำรวจ และตุลาการ ซึ่งทำให้ประสิทธิผลของการบริหารจัดการในระดับท้องถิ่นลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้วิจัยเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณด้านบุคลากร การกระจายอำนาจ

เชิงโครงสร้าง ตลอดจนการพัฒนากระบวนการการทำงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางยุทธศาสตร์ของประเทศ

ปณิทัต นอขุนทด (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสามแสน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นปัจจัยที่ได้รับคะแนนความสำคัญสูงสุด แสดงให้เห็นว่าการมีแผนงานที่ชัดเจน จะช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้ตรงเป้าหมาย การประชาสัมพันธ์ภารกิจขององค์กรให้ประชาชนทราบ เพื่อมีส่วนร่วม สะท้อนว่าการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากทั้งภายในและภายนอกมีบทบาทสำคัญ การมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เป็นปัจจัยสำคัญเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น งบประมาณ วิธีปฏิบัติงาน และวัสดุอุปกรณ์ เป็นประเด็นหลักที่มีผลต่อการทำงาน การดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เช่น การรายงานล่าช้าของหน่วยงานภายนอก อาจกระทบถึงความพร้อมด้านข้อมูลของทั้งองค์กร

การนำข้อเสนอแนะจากผลประเมินมาปรับปรุงแก้ไขทันต่อเหตุการณ์ เป็นสิ่งที่ควรทำ แต่จากบริบทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ยังไม่มีการนำมาใช้จริงอย่างเป็นระบบ การติดตามผลและเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร หากไม่มีเวทีสะท้อนปัญหาหรือประเมินผลร่วมกัน ก็จะทำให้แผนพัฒนาที่ตามมา ไม่สะท้อนข้อบกพร่องที่แท้จริง และขาดความต่อเนื่องในการพัฒนา

สรุปจากงานวิจัย คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การวางแผนที่มีส่วนร่วม การดำเนินงานที่มีระบบ และการประเมินผลที่นำไปสู่การปรับปรุงได้จริง ปัจจัยภายในที่สำคัญที่สุดคือ ภาวะผู้นำที่ต้องเปิดรับความคิดเห็นและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง การขาดการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น และความล่าช้าในการประสานกับหน่วยงานภายนอก คืออุปสรรคสำคัญที่บั่นทอนประสิทธิภาพการบริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

สุนี ลำสา (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแนวทางการพัฒนา การป้องกันพื้นที่ป่าไม้ในอุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและเสนอแนวทางในการพัฒนาและป้องกันพื้นที่ป่าไม้ที่ได้รับผลกระทบจากการบุกรุก โดยเนื้อหาครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารจัดการเชิงนโยบาย โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ได้แก่ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างปี พ.ศ. 2537 กับ พ.ศ. 2558 วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนโดยรอบพื้นที่ศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการพัฒนา และป้องกันการใช้ที่ดินในเขตอุทยาน

ผลการวิเคราะห์ด้านกายภาพ คือ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ตั้งแต่ พ.ศ.2537 ถึง พ.ศ. 2558 คือ พื้นที่ป่าไม้ลดลง 9,780 ไร่ กลายเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เปลี่ยนเป็นแหล่งน้ำ 688 ไร่, สิ่งปลูกสร้าง 94 ไร่, ถนน 77 ไร่โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ความใกล้ชิดกับ ถนน แหล่งน้ำและชุมชน ซึ่งพื้นที่ที่มีความลาดชันต่ำมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงมากกว่าพื้นที่ลาดชันสูง

ผลการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจและสังคม คือ เจ้าหน้าที่รัฐรับทราบแนวเขตอุทยานดี แต่มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการดูแลพื้นที่ทั้งหมดและประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่รับรู้แนวเขตเพียงบางส่วนโดยมองว่าสาเหตุหลักของการใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ คือ แนวเขตป่าอนุรักษ์ไม่ชัดเจน

แนวทางในการพัฒนาและป้องกัน ได้แก่ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ เช่น เพิ่มจำนวน, อบรม การใช้เครื่องมือสมัยใหม่ แบ่งโซนพื้นที่ตามระดับความเสี่ยงในการบุกรุก ตรวจสอบสิทธิการถือครอง ที่ดินอย่างเป็นระบบและโปร่งใส สร้างระบบบริหารจัดการร่วมกับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม พัฒนาระบบบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และทันเวลา

รุ่งอรุณ หน่อคำ, และคณะ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการอยู่ร่วมกันของ ชุมชนกับป่าในเขตพื้นที่อนุรักษ์ มีการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งถึงปัญหาและแนวทางการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติร่วมกันระหว่างรัฐกับชุมชนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โดยสามารถสรุปเนื้อหา ได้แก่ วัตถุประสงค์ ของงานวิจัย คือ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ วิเคราะห์ความขัดแย้งที่เกิด จากนโยบายรัฐที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านและเสนอแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและยั่งยืน

บริบทของปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชุมชนคือรัฐไทยได้รับอิทธิพลจากแนวคิด การจัดการป่าแบบตะวันตก ที่มองว่า “มนุษย์ คือ ภัยคุกคามต่อธรรมชาติ” ทำให้เกิดการแยกพื้นที่ ป่าออกจากชุมชนอย่างชัดเจน มีการประกาศพื้นที่ป่าอนุรักษ์โดยไม่ได้กั้นพื้นที่ของชุมชนออก ส่งผล ให้เกิดความขัดแย้งเรื้อรัง ทำให้ชุมชนในภาคเหนือ เช่น หมู่บ้านป่าดงงาม และบ้านแม่แพม เผชิญกับ การถูกดำเนินคดีแม้เคยอยู่อาศัยมาก่อนการประกาศเขตอุทยาน

การจัดการทรัพยากรโดยชุมชนและองค์กรท้องถิ่นที่ร่วมกันแก้ปัญหา คือ หลายชุมชน พัฒนาแนวทางอยู่ร่วมกับป่า เช่น การตั้งกฎชุมชน ห้ามซื้อขายที่ดิน ห้ามบุกรุกป่าเพิ่มเติม ใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น เช่น ระบบไร่หมุนเวียน ซึ่งแตกต่างจากไร่เลื่อนลอย โดยใช้ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ช่วยให้เกิดการตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิภาพและมีแนวทางในการพัฒนาการอยู่ร่วมกัน คือ ส่งเสริมการบริหารจัดการร่วมระหว่างรัฐ ชุมชน เอกชน และองค์กรท้องถิ่น ต้องเคารพสิทธิชุมชน ดั้งเดิม และแยกพื้นที่ชุมชนออกจากเขตป่าอนุรักษ์อย่างชัดเจน สนับสนุนบทบาทของชุมชนในการ อนุรักษ์อย่างยั่งยืน มากกว่าการควบคุมจากส่วนกลางเพียงฝ่ายเดียว

ธรรมวิทย์ เกียรติสมกิจ (2563) ได้ศึกษา ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานด้าน งบประมาณของพนักงานเทศบาลในสังกัด เทศบาลนครแหลมฉบัง งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานด้านงบประมาณของพนักงานเทศบาลในสังกัดเทศบาลนคร

แหลมฉบัง โดยเน้นศึกษาระดับความรู้ของพนักงานในกระบวนการต่างๆ ได้แก่ การจัดเตรียมงบประมาณ (Budget preparation), การอนุมัติงบประมาณ (Budget adoption), และการบริหารงบประมาณ (Budget execution) รวมถึงการเปรียบเทียบความรู้เหล่านี้ตามอายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงานของพนักงานเทศบาล โดยรวมพบว่าพนักงานเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบังมีระดับความรู้ในกระบวนการงบประมาณอยู่ในระดับปานกลางในทุก ๆ ด้าน (การจัดเตรียม, การอนุมัติ, การบริหาร)

สรุปได้คือ เสนอให้มีการพัฒนาการฝึกอบรมและการวางแผนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในกระบวนการงบประมาณแก่พนักงานเทศบาล โดยเฉพาะในส่วนที่พบว่ามีความรู้ระดับต่ำกว่าคาดหวัง ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานด้านงบประมาณของเทศบาลนครแหลมฉบังในอนาคต

สุพัฒน์จิตร ลาดบัวขาว (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การคลังท้องถิ่น: สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข พบว่า ปัญหาทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยมีความซับซ้อนและฝังรากลึกในเชิงโครงสร้าง นโยบาย และกฎหมาย โดยแม้จะมีการกระจายอำนาจทางการคลังตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติกำหนดแผนฯ แต่ในทางปฏิบัติยังปรากฏว่าท้องถิ่นยังไม่สามารถจัดเก็บรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดอำนาจจัดเก็บภาษีอย่างแท้จริง ฐานภาษีที่จัดเก็บได้เองมีลักษณะแคบ รายได้ส่วนใหญ่ยังพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐ ซึ่งส่วนมากเป็นเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่มีเงื่อนไขการใช้ ส่งผลให้ท้องถิ่นขาดความยืดหยุ่นและความเป็นอิสระในการวางแผนพัฒนา อีกทั้งการจัดสรรงบประมาณจากรัฐก็ไม่สะท้อนความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ และมีความไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์บ่อยครั้ง ทำให้ท้องถิ่นไม่สามารถวางแผนระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการคลัง ทั้งในแนวตั้ง คือรัฐส่วนกลางกำหนดรายได้ แต่ถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่น และแนวนราบ คือท้องถิ่นต่างพื้นที่มีศักยภาพการจัดเก็บรายได้ต่างกัน รวมถึงปัญหาด้านบุคลากรซึ่งขาดทักษะ ความรู้ และความโปร่งใสในการจัดเก็บภาษี ทั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอแนวทางแก้ไขที่ครอบคลุม เช่น การยกระดับขีดความสามารถการคลังของท้องถิ่น ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรายได้ท้องถิ่น เพิ่มสัดส่วนเงินอุดหนุนทั่วไป ลดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องบทบาทของตนในระบบภาษี เพื่อให้การคลังท้องถิ่นสามารถตอบสนองต่อการพัฒนาพื้นที่และคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างยั่งยืน

วิภาณี เทียมจันทร์ (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหา และแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร แบ่งเป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงาน งบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชรและการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษากำแพงเพชร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน

ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน รองลงมา คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการบัญชี

แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีดังต่อไปนี้ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการบริหารการเงินและด้านการบริหารการบัญชี

ข้อเสนอแนะ คือ จัดอบรมให้ผู้บริหารและครูเพิ่มความรู้เรื่องการบริหารงานงบประมาณ การบูรณาการตามหลักธรรมาภิบาลในทุกขั้นตอนของการบริหารงานงบประมาณและพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลอย่างมีส่วนร่วม

วาสนา ยีรงค์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: ความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคในการถ่ายโอน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ศึกษาความก้าวหน้าในการถ่ายโอนภารกิจตามแผนกระจายอำนาจฉบับที่ 1, 2 และร่างฉบับที่ 3 และวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าว โดยแนวคิดหลักของการกระจายอำนาจ ได้แก่ เน้นการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทแทนหน่วยงานส่วนกลาง/ภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมี อำนาจการคลัง, การปกครอง, และบุคลากร เป็นของตนเอง ซึ่งแนวคิดมาจากหลักการกระจายจากศูนย์กลาง ซึ่งเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

โดยมีการถ่ายโอนภารกิจหลัก 6 ด้าน ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน คุณภาพชีวิต การจัดระเบียบชุมชน/สังคม การวางแผน/ส่งเสริมการลงทุน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น มีองค์ประกอบสำคัญในการถ่ายโอนคือ ตั้งเป้าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายได้ไม่น้อยกว่า 35% ของรายได้รัฐ บุคลากรยึดหลัก "งานไป เงินไป ตำแหน่งไป" พร้อมระบบคุณธรรมต้องปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับภารกิจ

ที่ผ่านมาพบกับปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ นโยบายจากส่วนกลางไม่ชัดเจน ราชการภูมิภาคไม่ให้ความสำคัญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความพร้อมทั้งงบประมาณ บุคลากร และอำนาจการขับเคลื่อนภารกิจ ระหว่างหน่วยงานเดิมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานกลางไม่ให้ความร่วมมือและยังควบคุมงบประมาณไว้เอง กฎหมายยังล้าหลัง ไม่เอื้อต่อการถ่ายโอนและการสร้างภารกิจใหม่ซ้ำซ้อน ของหน่วยงานเดิม

โดยมีข้อเสนอเชิงนโยบายคือ เร่งปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอน สร้างกลไกการติดตามและประเมินผลการถ่ายโอน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนพัฒนาสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในด้านบุคลากร การเงิน และโครงสร้าง

กชกร เดชะคำภู (2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การศึกษานี้มุ่งเปรียบเทียบและวิเคราะห์การจัดการงบประมาณโดยใช้ตัวอย่าง 197 คน ซึ่งเป็นบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดังกล่าว ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการบริหารงบประมาณในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับสูง โดยลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ การอนุมัติงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ ชี้ให้เห็นว่า การอนุมัติงบประมาณมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (4.49 จาก 5.00) แสดงถึงกระบวนการที่ชัดเจนและโปร่งใสในการจัดทำงบประมาณมีคะแนนเฉลี่ยรองลงมา (4.42) โดยส่วนใหญ่เป็นไปตามแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงบประมาณให้ความสำคัญกับความประหยัดและโปร่งใส (4.40) การควบคุมงบประมาณเน้นการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ (4.38) โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการควบคุมงบประมาณแตกต่างกันและบุคลากรที่ทำงานในหน่วยงานต่างกันมีมุมมองเกี่ยวกับการอนุมัติงบประมาณและการบริหารงบประมาณแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยนี้คือควรมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการบริหารงบประมาณอย่างต่อเนื่องให้แก่เจ้าหน้าที่ ควรปรับปรุงกระบวนการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นและควรเพิ่มการตรวจสอบและรายงานสถานะทางการเงินเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดในการจัดการงบประมาณ

ข้อสรุปการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนมการศึกษาชี้ให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารงบประมาณให้มีความชัดเจนในทุกด้าน ตั้งแต่การจัดทำจนถึงการควบคุมงบประมาณ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่

ธนูวัฒน์ เมืองจันทร์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารราชการ: กรณีศึกษาอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ความซับซ้อนของกฎหมายที่ส่งผลต่อการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้อย่างชัดเจน เช่น ความซับซ้อนของกฎหมายและระเบียบราชการ หนึ่งใน

อุปสรรคสำคัญในการบริหารราชการที่ระบุไว้ในงานวิจัย คือ ปัญหาในเรื่องของระเบียบกฎหมายที่มีความซับซ้อน เป็นอุปสรรคในการนำไปปฏิบัติ ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานราชการขาดประสิทธิภาพ ค่าใช้จ่าย และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันทั่วทั้งที่ ระบบราชการรวมศูนย์และขาดความยืดหยุ่น แม้จะมีความพยายามกระจายอำนาจ แต่การบริหารงานส่วนท้องถิ่นยังต้องยึดโยงกับนโยบายและทรัพยากรจากส่วนกลาง ทำให้ไม่มีอิสระในการตัดสินใจอย่างแท้จริง ส่งผลให้ระบบราชการท้องถิ่นไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับปัญหาเฉพาะพื้นที่ได้ดีพอ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ซับซ้อน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐการมีขั้นตอนที่มากและล่าช้า ทำให้การซ่อมบำรุงหรือจัดหาทรัพยากรเกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งผู้วิจัยเสนอให้มีการจัดซื้อจัดจ้างสำรองไว้ล่วงหน้าเพื่อรองรับเหตุฉุกเฉินได้ทันที

ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงระบบกฎหมายราชการ ได้แก่ การลดขนาดภาครัฐ และการนำระบบ Outsourcing มาใช้กับงานที่ไม่จำเป็นต้องทำภายในองค์กร การผ่อนคลายกฎระเบียบที่ล้าสมัย การกำหนดตัวชี้วัดผลการทำงาน เพื่อประเมินประสิทธิภาพการทำงานอย่างเป็นระบบ

อุบลกาญจน์ อมรสิน (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตของประชาชน การศึกษานี้วิเคราะห์ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงบประมาณในจังหวัดอุบลราชธานี โดยระบุว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักเผชิญปัญหาความไม่พร้อมในการจัดทำคำขอรับงบประมาณเพราะงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่หน่วยงานรัฐรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องใช้ เพื่อการวางแผนและบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี และการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้เป็นไปตามแผนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพการบริหารงานคลังให้มาก เพื่อให้ใช้งบประมาณก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี ให้มากที่สุด

ปัญหาหลักในการบริหารงบประมาณ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำงบประมาณไม่ทันสมัย ปัญหาการเบิกจ่ายที่ล่าช้าและการประมาณการงบประมาณที่ไม่เหมาะสมและปัญหาความเข้าใจในกระบวนการจัดทำงบประมาณของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นจึงได้มีแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานและการติดตามงบประมาณ พัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการแผนพัฒนาท้องถิ่นกับการจัดทำ

งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพโดยการบริหารงบประมาณต้องสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล เน้นความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ทั้งนี้ข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะ ได้แก่ ควรมีการวางแผนที่ชัดเจน ตั้งแต่การจัดทำโครงสร้างแผนงาน การประมาณการรายรับ-รายจ่าย ไปจนถึงการกำหนดเป้าหมายและตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ควรจัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้ในด้านการจัดทำงบประมาณ เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมการใช้ระบบจัดการข้อมูล เช่น ระบบ GFMS เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานคลัง

สรุปได้ว่าการบริหารงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและคุณภาพชีวิตประชาชน การปรับปรุงกระบวนการบริหาร การพัฒนาความรู้บุคลากร และการใช้เทคโนโลยีจะช่วยให้องค์กรสามารถจัดการงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาความล่าช้า และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

มณีนรีตน์ เม่นงาม และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานคลังและพัสดุ กรณีศึกษา ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ของเทศบาลตำบลโคกตูม จังหวัดลพบุรี สรุปได้คือ ข้อจำกัดจากระเบียบราชการที่ซับซ้อนและขาดความชัดเจน ระบบ e-LAAS มีการออกแบบมาเพื่อรองรับการใช้งานของหลายฝ่าย แต่ผู้ใช้ส่วนใหญ่เรียนรู้จากคู่มือด้วยตนเอง ส่งผลให้ขาดความเข้าใจในการดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่บางส่วนรู้เฉพาะในหน้าที่ของตนเอง ขาดภาพรวมของระบบบัญชีทั้งหมด ทำให้เกิดความล่าช้าและผิดพลาดในการใช้งาน

ปัญหาขาดแคลนบุคลากรและทักษะเฉพาะทาง แม้เทศบาลมีการจัดสรรบุคลากรที่มีความรู้พื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์ แต่ยังพบว่าการหมุนเวียนของเจ้าหน้าที่ เช่น การย้ายหรือบรรจุใหม่ ส่งผลให้ต้องเรียนรู้ระบบ e-LAAS ใหม่เสมอ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน การอบรมให้ความรู้ยังไม่เพียงพอ และไม่มีการอบรมอย่างต่อเนื่องทุก 3 เดือนตามที่ควร ปัญหาเทคโนโลยีและระบบขัดข้อง ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ใช้มีปัญหาในช่วงเวลาสำคัญ เช่น ช่วงสิ้นเดือน ระบบมักล่มบ่อย ส่งผลกระทบต่อการจัดทำบัญชีและรายงาน อุปกรณ์บางอย่างล้าสมัย ไม่สามารถรองรับระบบใหม่ที่มีการปรับปรุงตามมาตรฐานการบัญชีที่เปลี่ยนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลกระทบต่อประสิทธิภาพและความต่อเนื่องของงาน ได้แก่ การที่ระบบ e-LAAS ถูกควบคุมหลักโดยกองคลัง ทำให้หน่วยงานอื่นเข้าไม่ถึงข้อมูลแบบเรียลไทม์ ต้องอาศัยการส่งเอกสาร ทำให้เกิดความล่าช้าและข้อมูลไม่ทันสมัย การบังคับให้ใช้งานระบบโดยไม่มีการออกแบบที่สอดคล้องกับโครงสร้างองค์กรจริง ส่งผลต่อการวางแผน การควบคุม และการประเมินผลงานของเทศบาล

ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง คือ ควรมีการอบรมให้เจ้าหน้าที่อย่างน้อยทุก 3 เดือน จัดหาอุปกรณ์และเครือข่ายที่ทันสมัยเพื่อรองรับระบบ ปรับระบบการวางแผนและประเมินผลงานให้สอดคล้องกับ

โครงสร้างและหน้าที่งานจริง เพิ่มช่องทางการติดต่อสอบถาม เช่น จัดตั้ง Call Center เฉพาะระบบ e-LAAS

อุบลกาญจน์ อมรสิน และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการงบประมาณ และเพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งเชิงปริมาณ ด้วยแบบสอบถาม และเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ คุณภาพของงาน ปริมาณงาน ค่าใช้จ่าย และเวลา

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การบริหารจัดการตามกระบวนการ PDCA ประกอบด้วย การปฏิบัติตามแผน การปรับปรุงแก้ไข การตรวจสอบ การวางแผน และหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะ (ความพอใจ) วิริยะ (ความเพียร) จิตตะ (ความคิดมุ่งไป) และวิมังสา (ความไตร่ตรอง) ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี มีดังนี้ ประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย คุณภาพของงาน ปริมาณงาน เวลา ค่าใช้จ่าย โดยนำหลักอิทธิบาท 4 มาปฏิบัติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

ข้อเสนอแนะในการวิจัย ได้แก่ พัฒนาโครงสร้างงานและใช้ระบบ e-Budgeting ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและประชาชนในกระบวนการบริหารงบประมาณ การนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใสในองค์กร วิจัยเพิ่มเติมในด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้ทำการศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และนำแนวคิดของ ธรรมวิทย์ เกียรติสมกิจ (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับความรู้ของพนักงานในกระบวนการต่างๆ ได้แก่ การจัดเตรียมงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณและการบริหารงบประมาณ และวิภาณี เทียมจันทร์ (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ

การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน นำมาเป็นตัวแปรต้น และได้นำปัญหาการบริหารงบประมาณแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร มาประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงบประมาณเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน มีหัวข้อดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล
2. วิธีเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ
4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ
6. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลผู้ให้ข้อมูลที่ปฏิบัติงานและประสานงานด้านการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ไม่น้อยกว่า 1 ปี ขึ้นไป โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจาก สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานจ้าง จำนวน 15 คน ดังนี้

1. ผู้บริหารท้องถิ่น
  - 1.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน
  - 1.2 รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน
2. สมาชิกสภาท้องถิ่น
  - 2.1 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน
  - 2.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน
3. พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล
  - 3.1 พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทบริหารท้องถิ่น 1 คน
  - 3.2 พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทบริหารงานทั่วไป 2 คน
  - 3.3 พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภทวิชาการ 2 คน

3.4 พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ประเภททั่วไป 2 คน

4. พนักงานจ้าง

4.1 พนักงานจ้างตามภารกิจ 2 คน

วิธีเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบการเลือกตัวอย่างแบบมีเกณฑ์ (Criterion Sampling) เป็นการเลือกตัวอย่างตามเกณฑ์บางอย่างที่ถูกกำหนดขึ้นมาแล้วล่วงหน้า เป็นการประกันระดับหนึ่งถึงคุณภาพข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เช่น การวิจัยเรื่องการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยอาจกำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 1 ปีขึ้นไปและดำรงตำแหน่งระดับหัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากอง เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้กำหนดไว้ โดยการกำหนดประเด็นคำถาม เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้ทราบถึงอุปสรรค ปัญหา และแนวทางในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านปัญหา และอุปสรรคของการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยนำแนวคิดของ ธรรมวิทย์ เกียรติสมกิจ (2563) และวิภาณี เทียมจันทร์ (2564) มาประยุกต์ใช้ ได้แก่ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณและด้านการรายงานผลดำเนินงาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยนำแนวคิดของ ธรรมวิทย์ เกียรติสมกิจ (2563) และวิภาณี เทียมจันทร์ (2564) มาประยุกต์ใช้ ได้แก่ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณและด้านการรายงานผลดำเนินงาน

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์ในการเลือกจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. นายวิชาญ ไชยวรรณนท์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน
2. นายจิกร ชันแก้ววงศ์ หัวหน้าสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน
3. ดร.สุธินี ชุตินาถทวี อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
ร.บ. (การจัดการนวัตกรรมการบริหาร)
คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

โดยใช้แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือตามเนื้อหา หมายความว่าแบบสอบถามนั้นใช้ได้

การเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เก็บข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจงจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ต่อคณะจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ผู้วิจัยขอหนังสือส่งจากคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
3. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์โดยใช้ประเด็นตามที่กำหนดไว้ ผู้สัมภาษณ์จะแนะนำวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และหลีกเลี่ยงคำถามที่ไม่เหมาะสมซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้ง โดยผู้สัมภาษณ์จะเริ่มสัมภาษณ์จากคำถามที่กำหนดไว้ พร้อมบันทึกคำตอบในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งจะสัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิดที่จะนำไปสู่ประเด็นการศึกษา เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระในการตอบคำถาม
- 5) รวบรวมข้อมูลที่ได้รับแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) (อลงกต แผนสนธิ, 2557) โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์จัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นปัญหาสำคัญและอธิบายความเชื่อมโยงภายใต้วิธีการที่สำคัญ ได้แก่

1. การจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) เป็นการนำเข้าข้อมูลที่ได้มาจำแนกและจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบ เช่น ข้อมูลหมวดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลหมวดการสัมภาษณ์ เป็นต้น
2. การวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป
3. การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงเนื้อหาสาระในประเด็นหรือเรื่องนั้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยงานวิจัยนี้เป็นรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวม 15 คน ซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของ ธรรมวิทย์ เกียรติสมกิจ (2563) และวิภาณี เพียมจันทร์ (2564) มาประยุกต์มาเป็นการกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ได้มีแนวทางตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 4 ด้าน จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 15 คน พบว่า

1. ด้านการจัดเตรียมงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในมีพื้นที่ทั้งหมด 269.30 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 168,312 ไร่ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นภูเขาสลับซับซ้อน แบ่งจำนวนหมู่บ้านออกเป็น 28 หมู่บ้าน ประชากรในพื้นที่ 25,789 คน (2565) เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์ ได้แก่ อาข่า จีน ลีซู ลาหู่ อีวเมี่ยนและไทยใหญ่ เนื่องจากพื้นที่ในเขตตำบลเป็นภูเขา แต่ละชุมชนนั้นจำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานภายในชุมชนของตนเอง จึงทำให้การจัดเตรียมงบประมาณที่จำกัดและไม่เพียงพอกับความต้องการในด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.2 พื้นที่ในบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ยังไม่มีเอกสารสิทธิรับรองการครอบครองที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ส่งผลให้สถานะของการอยู่อาศัยและการใช้ประโยชน์ในที่ดินยังไม่ชัดเจนและอาจมีข้อจำกัดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ดังกล่าวยังเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยเฉพาะกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มมีพื้นฐานทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และรูปแบบการจัดการภายในชุมชนที่แตกต่างกัน ความหลากหลายดังกล่าวก็อาจก่อให้เกิดความท้าทายในการดำเนินนโยบายหรือมาตรการพัฒนา

ในระดับพื้นที่ เนื่องจากประชาชนแต่ละกลุ่มอาจมีทัศนคติ ความคาดหวัง และรูปแบบการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน

1.3 การทบทวนโครงการเดิมที่ได้เสนอไว้ในรอบปีงบประมาณที่ผ่านมา ประกอบกับการเสนอขอโครงการใหม่เพิ่มเติมจากแต่ละกองและแผนงาน รวมถึงโครงการที่ประชาชนในพื้นที่ได้เสนอขึ้นมา ส่งผลให้จำนวนโครงการที่ถูกนำเสนอเพื่อของบประมาณในปีงบประมาณถัดไปมีจำนวนมากเกินกว่าขอบเขตวงเงินงบประมาณที่มีอยู่จะสามารถรองรับได้อย่างเพียงพอ ซึ่งก่อให้เกิดข้อจำกัดในการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกโครงการที่ได้รับการเสนอมา และอาจส่งผลให้โครงการบางส่วนที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วนไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามความจำเป็น อันส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาและการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่โดยรวม

ผู้วิจัยขอนำเสนอตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดังนี้

“คือผมมองว่าพื้นที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในดูแลอยู่นี้ มันกว้างมากเลยนะครับ แล้วพื้นที่ก็เป็นภูเขาสูง ๆ ต่ำ ๆ สลับกันไปหมด เดินทางแต่ละทีก็ไม่ใช่ง่าย ๆ อีกอย่างคนในพื้นที่นี่ก็อยู่กระเจาากันหลายจุดเลย แล้วก็ยังมีหลายกลุ่มหลายชนเผ่า มีวัฒนธรรมต่างกันด้วย ซึ่งพอเราต้องวางแผนงบประมาณเพื่อจะพัฒนา หรือให้บริการอะไรต่าง ๆ มันก็เลยกลายเป็นว่าทำไม่ค่อยทั่วถึง เพราะงบที่ได้มันไม่พอกับความต้องการของคนในพื้นที่ครับ”

“คือผมมีความเห็นว่า พื้นที่บริเวณนี้ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติครับ ซึ่งก็เป็นพื้นที่ที่ยังไม่มีเอกสารสิทธิ์ในการครอบครองที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้สถานะของการใช้ประโยชน์ที่ดินยังไม่ชัดเจนในแง่ของกฎหมาย ทั้งประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้มีความหลากหลายมากครับ โดยเฉพาะในเรื่องของชาติพันธุ์ มีทั้งกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรม วิถีชีวิต และการจัดการภายในชุมชนของตัวเองที่แตกต่างกันออกไปอย่างชัดเจน”

“พื้นที่เราตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ยังไม่มีเอกสารสิทธิ์รับรองการครอบครองที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ส่งผลให้สถานะทางกฎหมายของการอยู่อาศัยและการใช้ประโยชน์ในที่ดินของประชาชนในพื้นที่ยังไม่ชัดเจน ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนเผ่าหลากหลายชาติพันธุ์ ซึ่งมีพื้นฐานทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และความเชื่อที่แตกต่างกันออกไป ทำให้การรวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับชุมชนมักประสบกับความท้าทายด้านความเข้าใจร่วมกัน นอกจากนี้ ความเข้าใจในแนวทางการบริหารจัดการพัฒนาและการจัดสรรงบประมาณของฝ่ายบริหาร ผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไปยังมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านทัศนคติ ความรู้ความเข้าใจ และลำดับความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานร่วมกันภายในพื้นที่”

“พื้มีความเห็นว่า จากการที่มีการทบทวนโครงการเดิมที่เคยเสนอไปแล้วในรอบปีที่ผ่านมา ประกอบกับการเสนอขอโครงการใหม่เพิ่มเติมจากแต่ละกองและแต่ละแผนงาน รวมไปถึงโครงการที่ได้รับการเสนอขึ้นมาจากประชาชนในพื้นที่ ทำให้จำนวนโครงการที่ถูกนำเสนอเพื่อของบประมาณในปีงบประมาณถัดไปมีจำนวนมากเกินกว่าขอบเขตของงบประมาณที่มีอยู่จะสามารถรองรับได้อย่างเพียงพอ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกโครงการที่เสนอมา และอาจทำให้บางโครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วนไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามความจำเป็น ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาและการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่โดยรวม”

นอกจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยขอวิเคราะห์เพิ่มเติมว่า พื้นที่ของตำบลแม่สลองในอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด ซึ่งการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกระทำการใดๆนั้น ต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา 13/1 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยทั่วไปจะใช้เวลาในการขออนุญาต 337 หรือ 427 วัน ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของคณะกรรมการ อาจมีการเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบนั้นขึ้นอยู่กับคณะกรรมการ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการจัดเตรียมงบประมาณ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นและงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน

2. ด้านการอนุมัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

2.1 พื้นที่ของตำบลแม่สลองในตั้งอยู่ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง ตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในหลายฉบับ อาทิ พระราชบัญญัติป่าไม้ เป็นต้น การดำเนินงานใด ๆ ภายในพื้นที่ดังกล่าว การอนุมัติงบประมาณในการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานหรือการใช้งบประมาณเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในแต่ละกรณี ซึ่งขั้นตอนการขออนุญาตดังกล่าวมักมีความซับซ้อนและใช้ระยะเวลานาน เนื่องจากหน่วยงานแต่ละแห่งมีขั้นตอนและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่แตกต่างกัน รวมถึงต้องอ้างอิงบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของหน่วยงานนั้น

2.2 ปัญหาที่เกิดจาก หนังสือสั่งการ ระเบียบ กฎหมาย ในปัจจุบันมีอยู่หลายปัญหาในการอนุมัติงบประมาณ ได้แก่ การตีความหมายที่แตกต่างกันออกไปของผู้บังคับใช้กฎหมาย กฎหมายบางฉบับตราขึ้นมาแต่ไม่มีการบังคับใช้กฎหมายจริง ความล้าสมัยของกฎหมายที่ไม่ทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง ความทับซ้อนกันของกฎหมายที่ทำให้เกิดความสับสนหรือหนังสือสั่งการที่ขัดแย้งกันเอง

ทุกประเด็นเหล่านี้คือเหตุผลหลักที่เป็นปัญหาในการปฏิบัติราชการ ผู้ปฏิบัติงานนั้นต้องปฏิบัติด้วยความรอบคอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการและประชาชนในพื้นที่

ผู้วิจัยขอนำเสนอตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านการอนุมัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดังนี้

“ผมว่าพื้นที่ของตำบลแม่สลองในเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ที่ดิน หรือกฎหมายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น การดำเนินงานใด ๆ ในพื้นที่ดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นโครงการพัฒนา การก่อสร้าง หรือการใช้งบประมาณเพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องดำเนินการขออนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงก่อนในทุกกรณี ซึ่งมักจะต้องผ่านกระบวนการที่ซับซ้อนและใช้เวลาค่อนข้างนาน เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีขั้นตอนในการพิจารณาแตกต่างกัน รวมถึงต้องอ้างอิงกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบปฏิบัติที่หลากหลาย ส่งผลให้เกิดความยุ่งยากและเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ตลอดจนส่งผลต่อความล่าช้าในการตอบสนองต่อความต้องการหรือแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึง”

“ผมมีความเห็นว่า พวกหนังสือสั่งการ ระเบียบ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอนุมัติและจัดสรรงบประมาณในปัจจุบันนั้น มีลักษณะที่ค่อนข้างซับซ้อน และในหลายกรณีอาจมีถ้อยคำหรือข้อความที่สามารถตีความได้หลากหลาย ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการอาจมีความเข้าใจที่แตกต่างกันเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามข้อกฎหมาย ซึ่งนำไปสู่ความล่าช้าในการพิจารณาและอนุมัติงบประมาณในหลายโครงการ แล้วยังมีบางกรณีที่ไม่สามารถอนุมัติงบประมาณได้เลย เนื่องจากสาระสำคัญของโครงการหรือวิธีการดำเนินการบางประการอาจขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ ซึ่งถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการผลักดันการดำเนินงานหรือแผนพัฒนาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้”

“ผมคิดว่า การอนุมัติงบประมาณของทางราชการนั้นต้องทำตามกฎ ระเบียบ หนังสือสั่งการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ซึ่งก็เป็นเรื่องที่ดีครับ เพราะช่วยให้การใช้เงินหลวงเป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้ แต่อย่างไรก็ตาม การที่ต้องทำตามระเบียบแบบเข้มงวดทุกขั้นตอนแบบนี้ ก็ทำให้ขั้นตอนต่าง ๆ ล่าช้าลง โดยเฉพาะในเวลาที่เราต้องรีบใช้งบเพื่อช่วยเหลือประชาชน หรือจัดการกับสถานการณ์เร่งด่วนในพื้นที่ พอขั้นตอนช้าก็ส่งผลกระทบต่อการให้บริการประชาชน และทำให้แก้ปัญหาหรือพัฒนาพื้นที่ได้ไม่ทันตามความต้องการของชาวบ้านครับ”

“มีความเห็นว่า โครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกได้นำเสนอเข้ามาเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว จะต้องดำเนินการในส่วนของการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบและข้อกำหนดของทางราชการ

อย่างเคร่งครัด ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีขั้นตอนที่ค่อนข้างละเอียดและซับซ้อน ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณในบางกรณีเกิดความล่าช้า โดยเฉพาะเมื่อเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการเบิกจ่ายไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องตามระเบียบ ทำให้ต้องมีการส่งเอกสารกลับไปแก้ไขและดำเนินการใหม่หลายรอบ ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการดำเนินโครงการ และอาจทำให้โครงการบางส่วนไม่สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างทันต่อเป้าหมายหรือความต้องการของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

นอกจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยขอวิเคราะห์เพิ่มเติมว่า พื้นที่ของตำบลแม่สลองโน้นเป็นพื้นที่ป่าสงวนทั้งหมด เมื่อจะทำการใดๆต้องให้ความเห็นชอบจากสภาเพื่ออนุมัติงบประมาณ และต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา 13/1 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยการเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีจำเป็นต้องมีหนังสือยินยอมให้กระทำการในพื้นป่าเสียก่อนจึงจะกระทำการใดๆได้ ทำให้การอนุมัติงบประมาณล่าช้า

3. ด้านการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

3.1 พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในยังมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในหลายด้าน อาทิ การปรับปรุงและพัฒนาเส้นทางคมนาคม ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการพัฒนาแต่ละครั้งมักประสบกับอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะข้อจำกัดด้านงบประมาณที่มีอยู่ซึ่งยังไม่เพียงพอในการรองรับความต้องการที่หลากหลายของพื้นที่ได้อย่างครอบคลุม อีกทั้งงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีมักต้องจัดสรรให้กับหลายโครงการ ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการในเชิงลึก หรือครอบคลุมทุกประเด็นที่มีความจำเป็นเร่งด่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น แม้จะตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาในหลายมิติ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ จึงทำให้การพัฒนาในบางด้านต้องล่าช้า หรือไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ตามเป้าหมายที่วางไว้

3.2 สภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจะได้พิจารณาและอนุมัติงบประมาณตามแผนงานที่หน่วยงานเสนอไว้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งโดยหลักการงบประมาณดังกล่าวควรได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนเดิม เพื่อให้การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุผลตามเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติมักพบว่ามีการโยกงบประมาณไปใช้กับกิจกรรมหรือโครงการอื่นที่อยู่นอกเหนือจากแผนงานเดิม ซึ่งแม้บางครั้งอาจมีเหตุผลด้านความจำเป็นเร่งด่วนหรือสถานการณ์เฉพาะหน้า แต่หากมีการดำเนินการในลักษณะนี้เป็นประจำหรือเกิดขึ้นบ่อยครั้ง อาจส่งผลให้ระบบการบริหารงบประมาณขาดเสถียรภาพ ก่อให้เกิด

ความสับสนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เสี่ยงต่อการเกิดข้อผิดพลาดในการใช้จ่าย การติดตามผลและการตรวจสอบความโปร่งใส

3.3 การดำเนินงานของหน่วยงานในหลายประเด็นยังคงประสบกับข้อจำกัดที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านข้อกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่แม้จะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง เป็นธรรมและตรวจสอบได้ แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่ากฎหมาย และระเบียบเหล่านี้บางส่วนมีความเข้มงวดและซับซ้อนเกินไป ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่าง ล่าช้า ไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วหรือกรณีที่ต้องมีการตัดสินใจอย่างเร่งด่วน ในพื้นที่ นอกจากนี้ปัญหาด้านทรัพยากรบุคคลก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ การบริหารจัดการอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในพื้นที่ซึ่งมีการกิจจำนวนมากแต่มีบุคลากรจำกัด ไม่สอดคล้องกับภาระงานและความต้องการของประชาชน ทำให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ต้องแบกรับภาระงาน ในปริมาณมากและไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

3.4 ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เป็นระบบบัญชี โดยพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.), เทศบาล, และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สามารถจัดการงานด้านบัญชี การเงิน และงบประมาณ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ใช้สำหรับบันทึกและควบคุมการทำบัญชี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตามและควบคุมรายรับ-รายจ่ายให้เป็นไปตามงบประมาณที่ได้รับ ออกรายงานทางการเงิน เช่น รายงานงบประมาณ รายงานการใช้จ่ายเงิน และรายงานการเงินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การบันทึกบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานของกรมบัญชีกลาง สามารถใช้งานผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต ช่วยให้หน่วยงานสามารถจัดการข้อมูลได้สะดวกขึ้น มีระบบติดตามและตรวจสอบข้อมูล บัญชีแบบเรียลไทม์ ระบบ e-LAAS เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ จัดการด้านการเงินและบัญชีได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับมาตรฐานทางบัญชีของภาครัฐไทย เมื่อเกิดข้อผิดพลาดทางระบบหรือไม่สามารถใช้งานได้นั้น จะเกิดปัญหากับกับการปฏิบัติงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการบริหารงบประมาณ

ผู้วิจัยขอเสนอตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านการบริหารงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดังนี้

“ผมมองว่าพื้นที่ของเรายังมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในอีกหลายด้านเลยครับ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของถนนหนทางที่ ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน รวมไปถึงเรื่องคุณภาพชีวิตของ ชาวบ้านโดยรวมแต่ในความเป็นจริง เวลาจะดำเนินการพัฒนาอะไรก็มักจะเจอกับอุปสรรคอยู่หลาย อย่างครับ โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณที่มีอยู่นั้นยังไม่เพียงพอที่จะรองรับความต้องการที่หลากหลาย ของพื้นที่ได้ทั้งหมด งบที่ได้รับบางทีก็ต้องกระจายไปหลายโครงการ ทำให้ไม่สามารถทำได้อย่างลึก หรือครอบคลุมเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าเราจะเห็นความจำเป็นในการพัฒนาแต่พอขาดงบประมาณหรือ

ทรัพยากรที่เพียงพอ มันก็กลายเป็นข้อจำกัดที่ทำให้การพัฒนาหลายเรื่องต้องชะลอออกไป หรือไม่
สามารถดำเนินการได้เต็มที่ตามที่ควรจะเป็นครับ”

“พี่ว่า ถึงแม้ว่าสภาจะได้พิจารณาและอนุมัติงบประมาณตามที่หน่วยงานเสนอมา
เรียบร้อยแล้ว ซึ่งตามหลักก็หมายความว่า งบที่ได้รับควรจะถูกใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
ตั้งแต่ต้น เพื่อให้โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุด แต่ในความเป็นจริง
บางครั้งกลับมีการโยกงบไปใช้กับรายการอื่นที่ไม่ได้อยู่ในแผนเดิม ซึ่งแบบนี้มันทำให้การใช้
เงินไม่ตรงจุด หลุดจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่แรก และสุดท้ายอาจทำให้โครงการที่วางแผนไว้ทำได้
ไม่เต็มที่ แถมยังทำให้ประชาชนรู้สึกไม่มั่นใจว่าเงินภาษีที่รัฐใช้นั้นถูกใช้คุ้มค่าและโปร่งใสจริงหรือเปล่า
ค่ะ”

“ผมคิดว่า การทำงานของหน่วยงานราชการหลายเรื่องยังติดปัญหายู่มากครับ โดยเฉพาะ
พวกกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ ที่ถึงแม้จะตั้งขึ้นมาเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างถูกต้องและ
ยุติธรรมก็จริง แต่พอเอาเข้าจริง หลายครั้งมันก็กลายเป็นอุปสรรค ทำให้การทำงานล่าช้า ยิ่งถ้าเจอ
สถานการณ์ที่เปลี่ยนเร็ว ๆ หรือต้องรีบตัดสินใจอย่างเร่งด่วน ก็ยิ่งทำให้ทำงานไม่ทัน นอกจากนี้
อีกปัญหาหนึ่งที่เจอกันบ่อยก็คือ บุคลากรในหน่วยงานมีน้อย ไม่พอกับงานที่ต้องทำหรือความต้องการ
ของชาวบ้านในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ก็เลยต้องทำงานกันหนักมาก บางครั้งก็ไม่ทันหรือทำได้ไม่เต็มที่ ปัญหา
ทั้งเรื่องระเบียบที่เข้มงวดเกินไปกับจำนวนคนที่ไม่พอนี้แหละ ที่ทำให้การบริหารงานหลายอย่างไม่
สามารถเดินหน้าได้ทันต่อสถานการณ์จริงในพื้นที่”

“ดิฉันคิดว่า การโยกหรือเปลี่ยนงบประมาณจากแผนเดิมที่เคยอนุมัติไว้ ไปใช้กับ
กิจกรรมหรือโครงการอื่น ๆ แม้บางครั้งจะเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
แต่ถ้าเกิดขึ้นบ่อย ๆ หรือทำเป็นประจำ ก็อาจทำให้ระบบการจัดการงบประมาณเกิดปัญหาได้ค่ะ
เพราะมันอาจทำให้แผนงานที่วางไว้สับสน เจ้าหน้าที่ก็ทำงานลำบากขึ้น เสี่ยงที่จะมีข้อผิดพลาด
ทั้งเรื่องการใช้จ่ายจริง การติดตามผลหรือการตรวจสอบความโปร่งใสของการใช้งบ ซึ่งสุดท้ายแล้ว
อาจกระทบต่อคุณภาพของโครงการ และทำให้ประชาชนหรือคนที่เกี่ยวข้องหมดความมั่นใจในระบบ
ราชการได้ค่ะ”

“ผมมองว่าระบบบันทึกบัญชีที่ใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญ
ในการดูแลเรื่องการเงินและงบประมาณยังมีปัญหาเรื่องความเสถียรอยู่บ่อย ๆ ครับ เช่น บางครั้ง
ระบบก็ค้าง เข้าใช้งานไม่ได้ หรือทำงานช้ามาก ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลโดยตรงกับเจ้าหน้าที่ที่ต้อง
ใช้งานระบบ เพราะเวลาจะบันทึกข้อมูล ทำรายงาน หรือเบิกจ่ายเงินในแต่ละโครงการ มักจะติดขัด
ทำให้ทำงานไม่ทันตามเวลาที่กำหนดไว้ตามระเบียบ พอระบบมีปัญหาบ่อย ๆ ก็ทำให้การจัดการ
งบประมาณโดยรวมล่าช้า โครงการต่าง ๆ ที่เร่งด่วนก็เดินหน้าไม่ได้เต็มที่ และอาจทำให้ประชาชน

ขาดความเชื่อมั่นต่อการทำงานของภาครัฐ โดยเฉพาะเรื่องความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณในระดับท้องถิ่นครับ”

นอกจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยขอวิเคราะห์เพิ่มเติมว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีบทบาทสำคัญในการบริหารงบประมาณเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา สาธารณสุข การป้องกันบรรเทาสาธารณภัย และอีกหลายหน้าที่ซึ่งงบประมาณในแต่ละปีนั้น รายรับขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะมีรายได้หลัก ๆ จากหมวดรายได้ หมวดภาษีจัดสรร และหมวดเงินอุดหนุน ซึ่งจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในแต่ละปี โดยทั่วไปนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในจะตั้งงบลงทุน (ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง) ไว้ไม่น้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด เมื่อนำมาคำนวณกับจำนวนหมู่บ้านและงบประมาณทั้งหมดนั้นนับว่าไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับความต้องการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เนื่องจากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในส่วนใหญ่มักถูกใช้ไปกับงบกลาง งบบุคลากรและงบดำเนินงาน

4. ด้านการรายงานผลดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

4.1 การรายงานผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในนั้นมีการประชุมเมื่อสิ้นปีงบประมาณแต่ยังไม่มีการประชุมความคิดเห็นเพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อดี ข้อเสีย จุดแข็ง จุดอ่อนหรือสิ่งที่ต้องการสื่อสารในการปฏิบัติงาน ให้แก่ทุกคนในองค์กร เพื่อปรับใช้ในการปฏิบัติงานในปีถัดไป

4.2 ด้านเงินอุดหนุนที่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในได้อุดหนุนหน่วยงานภายนอกประจำปีงบประมาณแล้ว เมื่อครบกำหนดให้ส่งรายงานผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนส่งรายงานผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนล่าช้า ทำให้การรวบรวมรายงานผลการดำเนินการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อส่งผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นล่าช้า

ผู้วิจัยขอเสนอตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านการรายงานผลดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดังนี้

“พื้มองว่า ถึงแม้จะมีการกำหนดให้หน่วยงานจัดทำรายงานผลการดำเนินงานทุกไตรมาส หรือทุก 3 เดือนอย่างต่อเนื่อง แต่ในทางปฏิบัติก็ยังพบว่าบางครั้งหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณอุดหนุนยังดำเนินงานล่าช้า ไม่สามารถทำให้เสร็จตามแผนหรือตามกรอบเวลาที่วางไว้ได้คะ แล้วพอถึงช่วงสิ้นปีงบประมาณ ถ้างานยังไม่แล้วเสร็จก็จำเป็นต้องกันงบไว้เพื่อรอเบิกจ่ายในปีถัดไป ซึ่งตรงนี้อาจจะกระทบกับความต่อเนื่องของงานและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการงบประมาณโดยรวมได้เหมือนกันคะ”

“ดิฉันคิดว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องน่าจะต้องให้ความสำคัญกับการรวบรวมข้อมูลและผลการดำเนินงานที่ได้ทำไปแล้วให้เป็นระบบชัดเจนค่ะและก็ควรมีการประชุมร่วมกัน เพื่อให้แต่ละฝ่ายได้มีโอกาสชี้แจงรายละเอียด พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถช่วยกันหาทางแก้ไขได้ในกรณีที่มีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน แล้วก็ยังเป็นโอกาสดีในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะงานที่ทำได้ดีอยู่แล้ว ก็น่าจะได้มีการต่อยอดให้ดียิ่งขึ้นไปอีกค่ะ”

“พี่คิดว่า ในส่วนของงบประมาณที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ได้ให้การสนับสนุนหรืออุดหนุนไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ยื่นขอรับงบประมาณไว้นั้น ตอนนี่ยังพบว่าบางหน่วยงานยังส่งรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณกลับมาช้ากว่ากำหนดค่ะ ซึ่งเรื่องนี้อาจส่งผลต่อการติดตาม ตรวจสอบ รวมถึงการวางแผนงบประมาณของ อบต. ในอนาคตได้เช่นกันค่ะ”

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ได้ดังนี้

1. ด้านการจัดเตรียมงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

1.1 ในบางกรณีการจัดเตรียมงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการพัฒนาสาธารณูปโภคหรือโครงการเพื่อประโยชน์สาธารณะในระดับพื้นที่ มักประสบข้อจำกัดด้านกฎหมาย โดยเฉพาะเมื่อต้องใช้พื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานรัฐ เช่น กรมป่าไม้ แม้จะมีเจตนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ แต่กลับไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากติดขัดในข้อกฎหมาย ซึ่งโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของสาธารณชนอย่างแท้จริง อาทิ ถนน โรงเรียน ศูนย์บริการสุขภาพ หรือแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของชุมชน จึงควรมีการพิจารณาแนวทางที่มีความยืดหยุ่นและสมดุลมากขึ้น โดยไม่เป็นการบุกรุกหรือใช้พื้นที่อย่างไม่เป็นระเบียบ แต่เป็นการบริหารจัดการพื้นที่ให้สอดคล้องกับข้อกฎหมายภายใต้หลักการของการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน เช่น การอนุรักษ์หรือการกำหนดเขตใช้ประโยชน์เฉพาะบางส่วนอย่างมีเงื่อนไข ทั้งนี้ การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวควรอยู่ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐระดับกลางและท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ โดยต้องมีความเข้าใจร่วมกันในทิศทางการพัฒนา ยึดหลักประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ และหลีกเลี่ยง

การมุ่งเน้นผลประโยชน์ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นการเฉพาะ เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อชุมชนในระยะยาว

1.2 การพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม เช่น การจัดทำแผน การวิเคราะห์ปัญหา และการประเมินความต้องการของชุมชน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของตนเองและในด้านการจัดเตรียมงบประมาณ ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในกระบวนการงบประมาณตั้งแต่ต้นทาง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการ และแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

ผู้วิจัยขอนำเสนอตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดังนี้

“ผมอยากเสนอว่าในบางกรณีที่เราอยากพัฒนาโครงการหรือสิ่งสาธารณะเพื่อชาวบ้านในพื้นที่แต่ติดเรื่องการใช้พื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าไม้ ผมคิดว่าทางกรมป่าไม้น่าจะพิจารณาให้มีความยืดหยุ่นบ้างครับ คือไม่ใช่ให้บุกรุกหรือใช้โดยไม่มีระเบียบบนะครับ แต่ถ้าเป็นโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมจริง ๆ เช่น ถนน โรงเรียน ศูนย์สุขภาพ หรือแหล่งน้ำสำหรับชาวบ้านผมว่าเราควรหาทางออกที่เหมาะสมร่วมกัน อาจใช้วิธีอนุโลมหรือจัดการพื้นที่ให้ถูกต้องตามกฎหมายแต่ยังสามารถใช้ได้และอีกอย่างที่สำคัญคือ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐ ผู้นำท้องถิ่น หรือชาวบ้านเอง ก็ควรมีความเข้าใจตรงกันแล้วมองไปในทิศทางเดียวกันครับ คือไม่ใช่คิดถึงแต่ผลประโยชน์ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง แต่ให้เรายึดหลักว่า สิ่งที่เราทำไปนั้นต้องเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลักจริง ๆ แบบนี้จะช่วยให้การพัฒนามันเดินหน้าไปได้โดยไม่ติดขัดครับ”

“คือผมมองว่าการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนในปัจจุบัน ถ้าเราจะทำให้มันมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ความต้องการของคนในพื้นที่ เราต้องเริ่มจากการสร้างความร่วมมือกันก่อนครับ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐกับชุมชนหรือหมู่บ้าน ผมว่าเราควรมีระบบที่ทำให้ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถแลกเปลี่ยนกับข้อมูลที่หมู่บ้านมีอยู่ได้ เพื่อให้ข้อมูลเหล่านั้นมันไม่ขัดแย้งกันแล้วสามารถนำมาใช้ประกอบกันได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ผมเห็นว่าควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้กับคนในหมู่บ้านด้วยนะครับ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดทำแผน การวิเคราะห์ปัญหา หรือการประเมินความต้องการของชุมชน ซึ่งตรงนี้ควรทำผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ให้คนในพื้นที่ได้ร่วมกันคิด ร่วมกันเสนอความคิดเห็นแล้วเราก็นำข้อมูลเหล่านั้น

มาร่วมกันวิเคราะห์ว่าหมู่บ้านมีปัญหาอะไร จุดแข็งคืออะไร และควรพัฒนาไปในทิศทางไหน สุดท้ายคือเมื่อได้ข้อมูลที่มาจากคนในพื้นที่มาประกอบกับข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ เราก็สามารถจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านที่แม่นยำมากขึ้น และที่สำคัญคือ ตรงกับความต้องการของชาวบ้านไม่ใช่แผนที่ถูกกำหนดขึ้นจากข้างบนโดยไม่เข้าใจบริบทของพื้นที่ครับ”

“คือดิฉันคิดว่าเรื่องการใช้งบประมาณนี้สำคัญมากนะค่ะ เราควรจะมีแผนที่ชัดเจนในการใช้จ่ายงบว่าจะใช้อะไร ใช้เมื่อไหร่และใช้อย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับคนในพื้นที่ ซึ่งแผนที่ควรจะเรียงตามลำดับความสำคัญก่อนหลังให้ชัดเจนค่ะ อะไรที่จำเป็นต้องใช้งบก่อนก็ต้องบริหารจัดการ เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชาชนหรือเรื่องเร่งด่วนบางอย่าง เพราะถ้าเราไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้ มันจะกระทบต่อการใช้ชีวิตของคนในชุมชนอย่างมากเลยนะค่ะ อย่างเช่น โครงการที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขโรค การดูแลสุขภาพหรือเรื่องความปลอดภัย ถ้าเลื่อนออกไปหรือไม่มีงบเพียงพอ คนในพื้นที่ก็จะเดือดร้อนทันทีเลยค่ะ”

“ในตำบลของเรามีหมู่บ้านอยู่หลายหมู่บ้านเลยครับ ซึ่งแต่ละหมู่บ้านก็มีความต้องการและปัญหาที่แตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้นเวลาจัดสรรงบประมาณ เราก็ไม่ควรให้บางหมู่บ้านได้มากแล้วบางหมู่บ้านได้น้อยนะครับ ควรจะจัดงบให้มันเป็นธรรม เสมอภาคกันทุกพื้นที่ เพื่อให้ทุกหมู่บ้านได้พัฒนาไปพร้อม ๆ กันและประชาชนในแต่ละชุมชนก็จะรู้สึกว่าเขาได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียมครับ”

“พี่คิดว่าเรื่องการจัดเตรียมงบประมาณนี้ เป็นเรื่องที่เราควรจะทำให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจมากขึ้นนะครับ เพราะถ้าคนในชุมชนเข้าใจว่า งบประมาณมาจากไหน ใช้ทำอะไร แล้วมีขั้นตอนการวางแผนยังไง เขาก็จะรู้สึกมีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่ใช่แค่รอให้รัฐจัดมาให้แต่ฝ่ายเดียว เพราะฉะนั้นเราควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นทางของการวางแผนงบเลยครับ เช่น ให้เขาช่วยสะท้อนความต้องการของชุมชน หรือเสนอปัญหาที่เขาเจอ และในขณะเดียวกัน เราก็ควรจะเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานท้องถิ่น ผู้นำชุมชน องค์กรต่าง ๆ ได้เข้ามาร่วมคิด ร่วมเสนอความคิดเห็น เพื่อให้การจัดงบประมาณมันตอบโจทย์ความเป็นจริงในพื้นที่มากที่สุดและเกิดประโยชน์กับทุกคนครับ”

2. ด้านการอนุมัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

2.1 การถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานของรัฐส่วนกลางมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการพิจารณาอย่างรอบคอบว่าภารกิจดังกล่าวมีความสอดคล้องกับบทบาท อำนาจหน้าที่ และบริบทของพื้นที่ท้องถิ่นหรือไม่ เนื่องจากในบางกรณีภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนอาจมีลักษณะซับซ้อนหรือมีขอบเขตกว้างเกินกว่าศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ โดยประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่ไม่ควรมองข้ามคือ การถ่ายโอนภารกิจควรรมาพร้อมกับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเหมาะสม หากมีการถ่ายโอนเฉพาะภารกิจโดยปราศจากงบประมาณหรือบุคลากรสนับสนุนที่เพียงพอ ย่อมก่อให้เกิดภาระเพิ่มเติมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอาจทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในที่สุดอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ที่ควรจะได้รับบริการหรือประโยชน์จากภารกิจนั้น ๆ ดังนั้น หน่วยงานเจ้าของภารกิจควรมีการหารือและวางแผนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างรอบด้าน เพื่อกำหนดแนวทางการถ่ายโอนที่เหมาะสม ทั้งในด้านเนื้อหาของภารกิจ งบประมาณและการจัดสรรบุคลากร เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

2.2 เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อสภาท้องถิ่น จากนั้นสภาท้องถิ่นจะพิจารณาร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ควรใช้หลักความเสมอภาคในการอนุมัติงบประมาณในแต่ละหมู่บ้าน ไม่เลือกปฏิบัติ นำหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์เป็นหัวใจในการรับใช้ประชาชน

2.3 การวางแผนล่วงหน้าและการจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขออนุมัติงบประมาณให้ครบถ้วน อาทิ แผนงาน รายละเอียดโครงการ ข้อมูลประกอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ย่อมช่วยให้กระบวนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดระยะเวลาในการตรวจสอบและลดความจำเป็นในการขอเอกสารเพิ่มเติมในภายหลัง ซึ่งจะเอื้อต่อการบริหารงานและการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นระบบและโปร่งใส อีกทั้งควรส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง พร้อมทั้งควรพิจารณาให้มีความยืดหยุ่นในการจัดสรรและอนุมัติงบประมาณในบางกรณี เพื่อให้สามารถปรับใช้ให้สอดคล้องและทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่

ผู้วิจัยขอนำเสนอตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านการอนุมัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดังนี้

“ผมมองว่าเวลาที่หน่วยงานส่วนกลางจะถ่ายโอนภารกิจใด ๆ มาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบเนี่ย มันควรจะพิจารณาให้ดีว่าภารกิจนั้นมันสอดคล้องกับหน้าที่และบทบาทของท้องถิ่นหรือเปล่า เพราะบางครั้งภารกิจที่ถ่ายโอนมามันก็ใหญ่เกินขีดความสามารถ หรือไม่ได้เหมาะกับบริบทของพื้นที่ และเรื่องที่สำคัญมาก คือการถ่ายโอนภารกิจควรรมาพร้อมกับการจัดสรรงบประมาณด้วยนะครับ เพราะถ้ามีแค่ภารกิจ แต่ไม่มีงบประมาณสนับสนุนให้ทำ มันก็เหมือนเป็นการเพิ่มภาระให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยที่ไม่มีทรัพยากรเพียงพอที่จะดำเนินการได้จริง ซึ่งสุดท้ายคนที่ได้รับผลกระทบก็คือประชาชนในพื้นที่นั่นแหละครับ เพราะงั้น ผมอยากให้หน่วยงาน

ต้นทางที่มีหน้าที่ถ่ายโอนภารกิจนั้น พิจารณาร่วมกับองค์กรท้องถิ่นให้รอบคอบ และหาวิธีการถ่ายโอนที่เหมาะสม ทั้งในแง่ภารกิจ งบประมาณ และบุคลากร เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประชาชนก็ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงครับ”

“ผมมองว่าในการพัฒนาตำบลหรือพื้นที่ท้องถิ่นของเรานั้น เราไม่ควรมองแค่ด้านการปฏิบัติหรือการใช้งบประมาณเพียงอย่างเดียว แต่ควรนำหลักคิดเข้ามาประกอบด้วย โดยเฉพาะหลักนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ครับ เพราะสองศาสตร์นี้มีบทบาทสำคัญมากในการจัดระเบียบสังคม และการบริหารบ้านเมืองอย่างเป็นระบบ อย่างหลักนิติศาสตร์ จะช่วยให้เราพัฒนาในกรอบของกฎหมายที่ชัดเจน เป็นธรรม และยึดหลักนิติธรรม ทำให้การทำงานของท้องถิ่นมีความน่าเชื่อถือ มีระเบียบ ส่วนหลักรัฐศาสตร์ก็จะช่วยให้เราเข้าใจการเมือง การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการกระจายอำนาจอย่างเหมาะสม”

“ผมมองว่าควรมีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยกันหาแนวทางแก้ปัญหาที่เป็นไปได้จริง และเหมาะสมกับพื้นที่ครับ อีกอย่างคือเรื่องงบประมาณ ควรมีความยืดหยุ่นมากขึ้นหน่อย เพื่อให้สามารถปรับใช้ให้ทันต่อสถานการณ์จริง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ครับ”

“ฟึกคิดว่าเวลาที่หน่วยงานเขาจะขออนุมัติงบประมาณอะไรสักอย่าง ถ้าเขาเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมตั้งแต่แรก ไม่ว่าจะเป็นแผนงาน รายละเอียดโครงการ ข้อมูลสนับสนุนต่าง ๆ หรือเอกสารประกอบที่จำเป็นทั้งหมด มันก็จะทำให้กระบวนการในการยื่นขอหรือเสนอเพื่อขออนุมัติงบประมาณมันง่ายขึ้นเยอะเลยนะค่ะ เพราะคนที่เขาต้องพิจารณาอนุมัติ เขาก็จะเห็นภาพชัดว่าขอไปทำอะไร ใช้งบเท่าไร มีเหตุผลหรือความจำเป็นยังไง แล้วมันก็ช่วยลดเวลาการตรวจสอบหรือลดขั้นตอนที่อาจจะต้องให้ส่งเอกสารเพิ่มเติมทีหลัง เพราะฉะนั้นการวางแผนล่วงหน้าและจัดเตรียมเอกสารให้ครบถ้วนเนี่ย ฟึกว่ามันสำคัญมากเลยค่ะ”

3. ด้านการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

3.1 การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นประเด็นที่ควรได้รับความสำคัญเป็นลำดับแรก เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ การให้บริการประชาชน หรือแม้แต่การดำเนินงานทั่วไปในแต่ละปี หากการจัดสรรหรือการวางแผนใช้งบประมาณประจำปีดำเนินการไม่ทันเวลาหรือขาดความเป็นระบบ อาจส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณเกิดความล่าช้า และอาจไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้ทันภายในกรอบปีงบประมาณที่กำหนด ซึ่งอาจนำไปสู่การต้องกันงบประมาณไว้ใช้ในปีถัดไป และส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานโดยไม่จำเป็นต้องวางแผนการใช้งบประมาณให้มีความพร้อม ชัดเจนและทันต่อระยะเวลา

เพื่อให้สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เกิดปัญหาหรือผลกระทบในงบประมาณถัดไป

3.2 การกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีความหลากหลายและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการให้บริการประชาชน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งภารกิจเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีทั้งจำนวนที่เพียงพอและคุณภาพที่เหมาะสม ดังนั้นควรมีการสนับสนุนด้านทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับภาระงาน โดยไม่เพียงเพิ่มจำนวนบุคลากรเท่านั้น แต่ควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในทุกระดับ ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการมีทัศนคติที่ดีต่อการบริการสาธารณะ รวมถึงควรพิจารณานำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้สนับสนุนการทำงาน เช่น ระบบฐานข้อมูล ระบบติดตามผลและการให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร ลดความซ้ำซ้อน ประหยัดเวลาและยกระดับประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยขอเสนอตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดังนี้

“ดิฉันว่าเรื่องของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นเรื่องที่เราควรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกเลยนะ เพราะว่างบประมาณประจำปีนั้นถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นโครงการพัฒนาพื้นที่ การบริการประชาชนหรือแม้แต่การดำเนินงานทั่วไปในแต่ละปี ถ้าเราจัดสรรหรือวางแผนการใช้งบประมาณประจำปีไม่ทัน หรือไม่เป็นระบบ ก็จะส่งผลต่อการเบิกจ่ายล่าช้าและสุดท้ายอาจทำให้ไม่สามารถใช้เงินได้ทันภายในปีงบประมาณที่กำหนด ซึ่งตรงนี้ก็กลายเป็นภาระต้องไปกันเงินไว้ใช้ในปีถัดไป ส่งผลให้การดำเนินงานหลายอย่างสะดุดหรือล่าช้าไปโดยไม่จำเป็น ฉะนั้นดิฉันจึงอยากเน้นย้ำว่าเราควรให้ความสำคัญกับการบริหารงบประมาณประจำปีตั้งแต่เนิ่น ๆ ควรวางแผนให้พร้อม ชัดเจนและทันต่อเวลา เพื่อให้สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่เกิดปัญหาต่อเนื่องในปีถัดไปค่ะ”

“ผมมองว่าปัจจุบันภาระงานในระดับพื้นที่มีมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่จำนวนบุคลากรที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอต่อการรองรับภารกิจต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพราะฉะนั้นผมคิดว่าเราควรมีการเพิ่มจำนวนบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสมกับลักษณะงานที่ต้องดำเนินการ แล้วไม่ใช่แค่จำนวนคนเท่านั้น แต่เรื่องของคุณภาพก็สำคัญ เราควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ ไปจนถึงผู้บริหาร ให้มีความรู้ ทักษะและเข้าใจหน้าที่ของตน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกเรื่องคือการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการทำงานครับ ไม่ว่าจะเป็นระบบฐานข้อมูล ระบบติดตามผลหรือการให้บริการประชาชนแบบดิจิทัล ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร ช่วยประหยัดเวลา ลดความซ้ำซ้อนและทำให้การให้บริการประชาชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นครับ”

“ผมมองว่าการทำงานในระดับท้องถิ่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกวันนี้ต้องรับผิดชอบภารกิจมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในด้านการบริการประชาชน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งภาระงานเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีทั้งความรู้ความสามารถ และที่สำคัญคือจำนวนที่เพียงพอ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเราควรมีการสนับสนุนด้านทรัพยากรบุคคลให้มากขึ้น ไม่ใช่แค่เพิ่มจำนวนอย่างเดียวแต่ต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพด้วย ต้องเป็นคนที่มีความรู้ มีความเข้าใจในงาน มีใจรักการบริการประชาชนและพร้อมจะพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง ถ้าเรามีบุคลากรที่มีคุณภาพและเพียงพอกับปริมาณงานที่มีอยู่จริง ๆ ก็จะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการกิจต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่ครับ”

4. ด้านการรายงานผลดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยประมวลสรุปความคิดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

4.1 การสื่อสารและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับชุมชนถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยเฉพาะในสภาพการณ์ปัจจุบันที่ข้อมูลมักกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน และขาดการประสานงานที่เป็นระบบ ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนและล่าช้าในการทำงานการพัฒนาแนวทางความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ กับภาคประชาชนในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดข้อมูลระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ข้อมูลในระดับพื้นที่สามารถส่งตรงถึงหน่วยงานระดับนโยบายได้อย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกัน ข้อมูลเชิงนโยบายจากส่วนกลางก็ควรสามารถถ่ายทอดไปสู่ระดับพื้นที่เพื่อนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพและควรต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ อาทิ ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ แอปพลิเคชันจัดเก็บข้อมูล และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อยกระดับการบริหารจัดการข้อมูลให้มีความรวดเร็ว แม่นยำ และสามารถติดตามผลได้แบบเรียลไทม์ ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารจัดการพื้นที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

4.2 การรายงานผลดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง ควรให้ความสำคัญกับการรายงานปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มิใช่เพียงการรายงานผลลัพธ์ในช่วงท้ายของโครงการหรือกิจกรรมเท่านั้น เนื่องจากในหลายกรณี มักพบว่าข้อมูลเกี่ยวกับข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการทำงานไม่ได้รับการสะท้อนอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายหรือระดับสนับสนุนขาดข้อมูลที่จำเป็นต่อการวิเคราะห์สถานการณ์และให้ความช่วยเหลืออย่างตรงจุด ควรจะการเปิดโอกาสให้มีการสะท้อนปัญหาอย่างตรงไปตรงมาในระหว่างการดำเนินงาน จึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ เนื่องจากจะเอื้อต่อการรับรู้ของผู้บริหารซึ่งสามารถนำไปสู่การร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่หรือ

หน่วยงาน ทั้งนี้การรายงานปัญหาและอุปสรรคไม่ควรถูกมองว่าเป็นการตำหนิหรือตัดสินผลการดำเนินงานในเชิงลบ แต่ควรมองว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จ่ายเงินอุดหนุนโดยระบุวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนแล้วนั้น เมื่อหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนดำเนินการแล้วเสร็จ ควรกำชับคณะทำงานที่รับผิดชอบการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเคร่งครัด โดยเฉพาะในกรณีที่โครงการใด ๆ ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ คณะทำงานควรเร่งดำเนินการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน นับจากวันสิ้นสุดการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ เพื่อให้การตรวจสอบเป็นไปอย่างทันต่อเวลาและสามารถวิเคราะห์ได้ว่าการใช้จ่ายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ภายหลังจากที่คณะทำงานดำเนินการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ควรจัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผล พร้อมทั้งจัดส่งให้ผู้บริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับทราบอย่างเป็นทางการ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการตัดสินใจ วางแผน หรือปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการในโครงการอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.4 การประชาสัมพันธ์ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากในหลายกรณี หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ไปแล้ว แต่ประชาชนอาจยังไม่ได้รับรู้ หรือยังไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ ตลอดจนบทบาทที่ตนสามารถมีส่วนร่วมได้ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ไม่ใช่เพียงในช่วงก่อนหรือระหว่างการดำเนินงานเท่านั้น แต่ควรครอบคลุมถึงการรายงานผลการดำเนินงานหลังจากเสร็จสิ้นโครงการด้วย เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบความคืบหน้าและผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งการให้ข้อมูลที่ครบถ้วนและเข้าถึงประชาชนจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ซึ่งในระยะยาวจะก่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับชุมชนและส่งผลให้การพัฒนาในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ผู้วิจัยขอเสนอตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ด้านการรายงานผลดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ดังนี้

“ผมมองว่าในการทำงานพัฒนาชุมชนหรือดูแลพื้นที่ระดับหมู่บ้านนั้น การสื่อสารและการเชื่อมโยงข้อมูลถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากนะครับ เพราะปัจจุบันข้อมูลต่าง ๆ มักกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน และบางทีก็ไม่มี การประสานกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้เกิดความซ้ำซ้อน ลำช้า และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานโดยตรงเพราะฉะนั้นผมคิดว่าเราควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ กับชุมชนหรือหมู่บ้านให้มากขึ้นครับ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลจากระดับล่างจะได้ส่งตรงถึงหน่วยงานระดับบนได้รวดเร็วและในทาง

กลับกัน ข้อมูลเชิงนโยบายจากส่วนกลางก็จะได้นำไปปรับใช้ได้จริงในพื้นที่ นอกจากนี้เรื่องของเทคโนโลยีก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ควรนำมาใช้ร่วมด้วยนะครับ เพราะถ้าเรานำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ระบบฐานข้อมูลออนไลน์ แอปพลิเคชันสำหรับจัดเก็บข้อมูล หรือระบบ GIS เข้ามาช่วยในการจัดการข้อมูล ก็จะทำให้กระบวนการทำงานรวดเร็วขึ้น มีความแม่นยำมากขึ้นและสามารถติดตามความคืบหน้าได้แบบเรียลไทม์ ซึ่งทั้งหมดนี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้นจริง ๆ ครับ”

“พีคิดว่าการทำงานในระดับพื้นที่หรือแม้แต่ในระดับหน่วยงาน หากเราต้องการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริง ก็ควรจะมีการรายงานเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องนะค่ะ เพราะบางครั้งเรามักจะเห็นเฉพาะผลลัพธ์สุดท้ายแต่ไม่ทราบเลยว่าขั้นตอนระหว่างทางนั้นเกิดอะไรขึ้นบ้าง มีข้อจำกัดอะไร หรือมีอุปสรรคอะไรที่ทำให้การทำงานไม่เป็นไปตามแผน ถ้าเราสามารถเปิดพื้นที่ให้มีการสะท้อนปัญหาอย่างตรงไปตรงมา ก็จะช่วยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร หน่วยงานสนับสนุนหรือภาคีเครือข่าย สามารถรับรู้และเข้าใจสถานการณ์ที่แท้จริง แล้วช่วยกันคิด ช่วยกันหาวิธีแก้ไขที่ตรงจุดและเหมาะสมกับบริบท เพราะฉะนั้นพีว่าการรายงานปัญหาและอุปสรรคไม่ใช่เรื่องของการตำหนิ แต่เป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้เราพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นค่ะ”

“พีว่าควรมีการกำกับคณะทำงานที่รับผิดชอบเรื่องการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนให้ปฏิบัติงานอย่างเข้มงวดนะค่ะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากที่โครงการใดโครงการหนึ่งดำเนินการแล้วเสร็จ ต้องติดตามการใช้จ่ายเงินภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วัน เพื่อให้ทันต่อการตรวจสอบและสามารถวิเคราะห์ได้ว่าการใช้จ่ายนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเมื่อคณะทำงานดำเนินการตรวจสอบเสร็จแล้ว ก็อยากให้มีการจัดทำรายงานและส่งต่อไปให้กับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับทราบอย่างเป็นทางการด้วยค่ะ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจ วางแผนหรือปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการในโครงการอื่น ๆ ต่อไปได้อย่างเหมาะสมค่ะ”

“พีว่าเรื่องการประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากนะ โดยเฉพาะการให้ข้อมูลและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนในพื้นที่ เพราะบางครั้งหน่วยงานของเราก็ได้ดำเนินการกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ไปแล้วแต่ประชาชนอาจจะยังไม่รับรู้หรือยังไม่เข้าใจว่าทำไปเพื่ออะไร มีผลอย่างไร หรือเขาเองสามารถมีส่วนร่วมได้มากน้อยแค่ไหน เราควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่แค่เฉพาะช่วงก่อนหรือระหว่างดำเนินงานเท่านั้นแต่รวมไปถึงการรายงานผลหลังจากดำเนินการเสร็จด้วย เพื่อให้ประชาชนได้เห็นความคืบหน้าและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงการให้ความรู้และข้อมูลที่ครบถ้วนจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่นและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

มากขึ้น ซึ่งในระยะยาวก็จะส่งผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับชุมชนและทำให้การพัฒนาในพื้นที่มีความยั่งยืนยิ่งขึ้นค่ะ”

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 2 วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการศึกษาข้อมูลเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน จำนวน 15 คน โดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึกโดยจะสรุปผลการวิจัยอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอนำเสนอสรุปผลการวิจัยเป็นลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของ ธรรมวิทย์ เกียรติสมกิจ (2563) และวิภาณี เทียมจันทร์ (2564) มาประยุกต์มาเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ได้มีแนวทางตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 4 ด้านจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 15 คน พบว่า

1.1 ด้านการจัดเตรียมงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน มีทั้งหมด 28 หมู่บ้าน พื้นที่ 269.30 ตารางกิโลเมตร ประชากร 25,789 คน (ปี 2565) พื้นที่เป็นภูเขาและอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด ซึ่งมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดทั้งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาตามนโยบายต่าง ๆ ซึ่งต้องขออนุญาตจากกรมป่าไม้ก่อนจะก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบกับงบประมาณมีจำกัด ไม่เพียงพอต่อจำนวนโครงการพัฒนาที่เสนอ ส่งผลให้บางโครงการสำคัญอาจไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาและตอบสนองความต้องการประชาชน

1.2 ด้านการอนุมัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

พื้นที่ตำบลแม่สลองในตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ การดำเนินโครงการหรือใช้งบประมาณในพื้นที่จำเป็นต้องขออนุญาตจากหลายหน่วยงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีขั้นตอนซับซ้อนและใช้เวลานาน อีกทั้งยังประสบปัญหาจากความไม่ชัดเจนและความขัดแย้งของกฎหมายระเบียบ หรือหนังสือสั่งการ รวมถึงการตีความที่ต่างกันของเจ้าหน้าที่และความล้าสมัยของกฎหมาย ส่งผลให้การอนุมัติและดำเนินงานต่าง ๆ ล่าช้าและยุ่งยาก

1.3 ด้านการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในยังมีความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและคุณภาพชีวิตประชาชนแต่ประสบปัญหาทางงบประมาณจำกัด ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตามแผน อีกทั้งยังมีปัญหาในการบริหารงบประมาณ เช่น การโยกงบจากแผนเดิมที่อาจกระทบต่อเสถียรภาพและความโปร่งใสในการบริหารงาน นอกจากนี้ยังเผชิญข้อจำกัดจากกฎหมายและระเบียบที่ซับซ้อน รวมถึงปัญหาขาดแคลนบุคลากร ส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลงและเมื่อระบบบัญชี e-LAAS ขัดข้อง ก็ส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณอย่างมีนัยสำคัญ

1.4 ด้านการรายงานผลดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในยังขาดการเปิดเผยที่ระดมความคิดเห็นภายในองค์กร ทำให้ไม่สามารถนำข้อเสนอแนะหรือบทเรียนมาปรับปรุงงานในปีถัดไปได้อย่างเต็มที่ ขณะเดียวกัน การรายงานผลการใช้เงินอุดหนุนจากหน่วยงานภายนอกมักล่าช้า ส่งผลกระทบต่อ การรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอรายงานต่อผู้บริหาร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นล่าช้าตามไปด้วย

2. แนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

2.1 ด้านการจัดเตรียมงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เขตป่าสงวนแห่งชาติขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในมักติดขัดข้อกฎหมาย แม้โครงการจะมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ จึงควรมีแนวทางที่ยืดหยุ่นและสมดุล พร้อมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การใช้พื้นที่เป็นไปอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกัน การพัฒนาชุมชนควรเน้นการร่วมมือระหว่างรัฐและประชาชน โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเข้าใจในกระบวนการวางแผนและจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้การพัฒนาตอบสนองต่อโจทย์ความต้องการของประชาชน

2.2 ด้านการอนุมัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

การถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นควรพิจารณาความเหมาะสมกับบทบาทและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมจัดสรรงบประมาณและบุคลากรอย่างเพียงพอเพื่อไม่ให้เป็นการเกินกำลัง ในด้านการอนุมัติงบประมาณ ควรยึดหลักธรรมาภิบาลและหลักวิชาการเพื่อประโยชน์ประชาชนทุกกลุ่มและควรมีการวางแผน เตรียมเอกสารครบถ้วน ประสานงานระหว่างหน่วยงานอย่างใกล้ชิด รวมถึงมีความยืดหยุ่นในบางกรณี เพื่อให้การบริหารงานคล่องตัวและตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

การบริหารงบประมาณประจำปีเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กร หากขาดการวางแผนที่เป็นระบบและไม่ทันเวลา อาจทำให้การใช้จ่ายล่าช้าและกระทบต่อประสิทธิภาพงาน ขณะเดียวกัน ภารกิจที่เพิ่มขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีบุคลากรที่เพียงพอและมีคุณภาพ จึงควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนำเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนงาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริการประชาชนอย่างยั่งยืน

2.4 ด้านการรายงานผลดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

การสื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐกับชุมชนยังขาดระบบที่เป็นรูปธรรม ควรส่งเสริมความร่วมมือและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ฐานข้อมูลออนไลน์ และ GIS เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ ด้านการรายงานผลควรเน้นการรายงานปัญหาและอุปสรรคระหว่างดำเนินงาน เพื่อให้สามารถปรับปรุงและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ทันที่ ส่วนการติดตามการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ควรดำเนินการภายใน 30 วันหลังจบโครงการ พร้อมจัดทำรายงานผลเพื่อใช้ประกอบการวางแผนและบริหารงานในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยเป็นลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปราย โดยแบ่งเป็น 2 ประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

การศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ได้แบ่งประเด็นในการวิเคราะห์ ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ 2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงบประมาณ 4) ด้านการรายงานผลดำเนินการ โดยผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายกับแนวคิดที่เกี่ยวข้อง แยกออกเป็น 4 ประเด็นดังนี้

1.1 ด้านการจัดเตรียมงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาด้านการจัดเตรียมงบประมาณ พบว่า พื้นที่ของตำบลแม่สลองใน มีทั้งหมด 28 หมู่บ้าน พื้นที่ 269.30 ตารางกิโลเมตร ประชากร 25,789 คน (ปี 2565) พื้นที่เป็นภูเขาและอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติทั้งหมด ซึ่งมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดทั้งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาตามนโยบายต่าง ๆ ซึ่งต้องขออนุญาตจากรมป่าไม้ก่อนจะก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบกับงบประมาณมีจำกัด ไม่เพียงพอต่อจำนวนโครงการพัฒนาที่เสนอ ส่งผลให้บางโครงการสำคัญอาจไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาและตอบสนองความต้องการประชาชน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก พื้นที่ของตำบลแม่สลองในอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้ทุกโครงการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องได้รับอนุญาตก่อนดำเนินการ โดยกระบวนการขออนุญาตตามมาตรา 13/1 ของพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ใช้เวลานานถึง 337 หรือ 427 วัน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน น้ำประปา และไฟฟ้า อาจมีกรณีที่คณะกรรมการไม่อนุมัติโครงการ ซึ่งทำให้การพัฒนาไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่วางไว้ซึ่งข้อจำกัดทางกฎหมายและระเบียบราชการเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและคุณภาพชีวิตของประชาชนล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัฒน์จิตร ลาดบัวขาว (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การคลังท้องถิ่น: สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไข โดยพบว่า งบประมาณในการดำเนินงานตามภารกิจไม่เพียงพอ และไม่สามารถบริหารและพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ เพราะว่างค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดบริการ

สาธารณะและตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างทั่วถึง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งอรุณ หน่อคำ, ศศิณา ขุนทองวงศ์ และปาณิษตรา บุญส่ง (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนา การอยู่ร่วมกันของชุมชนกับป่าในเขตพื้นที่อนุรักษ์ บ้านแม่แพม อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่า การออกกฎหมายจากส่วนกลางที่เกี่ยวกับการกระทำกิจการใดๆในพื้นที่ป่าสงวนนั้นมีความล้าสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

1.2 ด้านการอนุมัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาด้านการอนุมัติงบประมาณพบว่า พื้นที่ของตำบลแม่สลองในทั้งหมดอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้ทุกโครงการพัฒนาใด ๆ ต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนดำเนินการตามมาตรา 13/1 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 การดำเนินโครงการในพื้นที่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาที่ยุ่งยากและใช้เวลานาน ซึ่งการเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีจำเป็นต้องมี "หนังสือยินยอมให้กระทำการในพื้นที่ป่า" ซึ่งอาจใช้เวลาหลายเดือนหรือเป็นปี ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากพื้นที่ทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในเป็นพื้นที่ป่าสงวนทั้งหมด ซึ่งก่อนการอนุมัติงบประมาณต้องขออนุญาตจากกรมป่าไม้ในการทำกิจการใด ๆ ในพื้นที่ป่า ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งอรุณ หน่อคำ, ศศิณา ขุนทองวงศ์ และปาณิษตรา บุญส่ง (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการอยู่ร่วมกันของชุมชนกับป่าในเขตพื้นที่อนุรักษ์ บ้านแม่แพม อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ โดยพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประสบข้อจำกัดในการขอใช้พื้นที่ป่าเพื่อประโยชน์สาธารณะ มีขั้นตอนยุ่งยาก ซับซ้อนและใช้เวลานาน ขณะที่หน่วยงานของรัฐส่วนกลางสามารถดำเนินการดังกล่าวได้โดยสะดวก ภายใต้กรอบกฎหมายที่เอื้ออำนวย เช่นการสัมปทานในเขตพื้นที่ป่า เป็นต้น

1.3 ด้านการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาด้านการบริหารงบประมาณพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในยังมีความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและคุณภาพชีวิตประชาชน แต่ประสบปัญหา งบประมาณในการพัฒนาพื้นที่มีจำกัด ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตามแผน อีกทั้งยังมีปัญหาในการบริหารงบประมาณ เช่น การโอนงบจากแผนเดิม เพื่อไปรวมกับแผนงานที่งบประมาณไม่เพียงพอ ที่อาจกระทบต่อเสถียรภาพในการบริหารงาน นอกจากนี้ยังเผชิญข้อจำกัดจากกฎหมาย และระเบียบที่ซับซ้อน รวมถึงปัญหาขาดแคลนบุคลากร ส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง รวมทั้งระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ e-LAAS ที่ขัดข้องบ่อยครั้ง ก็ส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน

มีความจำเป็นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่องแต่ยังประสบปัญหาด้านงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งขัดต่อความต้องการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อีกทั้งการบริหารงบประมาณภายในยังมีข้อจำกัด เช่น การโอนงบประมาณจากแผนงานเดิมเพื่อรองรับความจำเป็นเฉพาะหน้า ซึ่งอาจกระทบต่อเสถียรภาพและความโปร่งใสในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังเผชิญกับข้อจำกัดจากกฎหมายและระเบียบราชการที่มีความซับซ้อน ส่งผลให้กระบวนการบริหารงานมีความล่าช้า และเจ้าหน้าที่ขาดความชัดเจนในการดำเนินการตามระเบียบ อีกทั้งยังมีปัญหาการขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะในสายงานที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะ ทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อระบบบัญชี e-LAAS ขัดข้อง ก็ยังส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลกาญจน์ อมรสิน, บุญทัน ดอกไธสง, และสมาน งามสนธิ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี โดยพบว่า ควรมีการวางแผนที่ดีหรือนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา เป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาในการขอโอนงบประมาณ รายจ่าย ไม่ว่าจะเป็นการโอนลด โอนเพิ่มหรือ การโอนไปตั้งจ่ายรายการใหม่ รวมทั้งการแก้ไข ค่าชี้แจง ประกอบงบประมาณอยู่เป็นประจำ เนื่องจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการโอนงบประมาณ รายจ่ายทั้งโอนลด โอนเพิ่ม และการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ค่าชี้แจงประกอบการจัดทำงบประมาณ ทำให้การบริหารงบประมาณขาดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ เมืองจันทร์ (2565) ที่ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบริหารราชการกรณีศึกษาอำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยพบว่า ปัญหา กฎ ระเบียบ เทคโนโลยี และวิธีปฏิบัติงานไม่ทันสมัย การบริหารงานภาครัฐเป็นการบริหารงานโดยยึดโยงกับกฎหมายและระเบียบต่างๆ เป็นจำนวนมาก กฎระเบียบบางเรื่องเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานภาครัฐและไม่ทันสมัย นอกจากนั้นเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในระบบราชการยังขาดความทันสมัย เมื่อเทียบกับการดำเนินงานของภาคเอกชน ตลอดจนการบริหารงานภายใต้ระบบราชการเป็นการบริหารที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด การบริหารงานให้ความสำคัญกับกระบวนการมากกว่าเป้าหมาย ทำให้การบริหารงานขาดความคล่องตัว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีนรัตน์ เม่นงาม , วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์, และวราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานคลังและพัสดุ กรณีศึกษา ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) ของเทศบาลตำบลโคกตูม จังหวัดลพบุรี โดยพบว่า คือ ระบบ e-LAAS ควรมีระบบ call center เพื่อสอบถามปัญหาในการใช้งาน และแม่ข่ายที่มากพอที่จะรองรับการใช้งานได้ทั่วประเทศ โดยไม่มีการขัดข้องจากทางระบบและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล อัครชาติ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการจัดการท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เมืองการค้าชายแดน: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าสายลวดและเทศบาลนครแม่สอด จังหวัดตาก โดยพบว่าเนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณตามระเบียบ

ของทางราชการที่กำหนดให้สามารถจ้างบุคลากรได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของงบประมาณประจำปี ส่งผลให้ไม่สามารถจัดหาบุคลากรได้เพียงพอรองรับภาระงานที่มีอยู่จริง

1.4 ด้านการรายงานผลดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาด้านการรายงานผลดำเนินการพบว่า การประชุมสรุปผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณยังไม่มีโอกาสให้บุคลากรทุกระดับได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค จุดแข็ง และจุดอ่อนขององค์กร ซึ่งขาดการมีส่วนร่วมของพนักงานทุกระดับในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ทำให้แนวทางการพัฒนาอาจไม่ครอบคลุมทุกมิติ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างขององค์กรได้ ในส่วนของหน่วยงานภายนอกที่ได้รับเงินอุดหนุนมักส่งรายงานล่าช้า ส่งผลให้กระบวนการรวบรวมรายงานและนำเสนอผู้บริหารเกิดความล่าช้า ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก การประชุมมุ่งเน้นที่การสรุปผลมากกว่าการวิเคราะห์เชิงลึก ขาดวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ ขาดกระบวนการหรือเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการระดมความคิดเห็น เช่น การใช้เวิร์กช็อป การประชุมกลุ่มย่อยหรือแบบสอบถามและควรกำกับให้คณะกรรมการติดตามการใช้จ่ายเงินอุดหนุนให้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนให้ทันตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กชกร เดชะคำภู (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดฝึกอบรมหรือให้เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี เข้าร่วมฝึกอบรมกระบวนการบริหารงบประมาณเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และปณิธานของชุด (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา โดยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญที่สุดคือ ภาวะผู้นำที่ต้องเปิดรับความคิดเห็นและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

การศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ได้แบ่งประเด็นในการวิเคราะห์ ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ 2) ด้านการอนุมัติงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงบประมาณ 4) ด้านการรายงานผลดำเนินการ โดยผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายกับแนวคิดที่เกี่ยวข้อง แยกออกเป็น 4 ประเด็นดังนี้

2.1 ด้านการจัดเตรียมงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาด้านการจัดเตรียมงบประมาณ พบว่า การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าสงวนของ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในมักติดขัดข้อกฎหมาย แม้โครงการจะมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะ จึงควรมีแนวทางที่ยืดหยุ่นและสมดุล พร้อมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้การใช้พื้นที่เป็นไปอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกัน การพัฒนาชุมชนควรเน้นการร่วมมือระหว่างรัฐและประชาชน โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเข้าใจในกระบวนการวางแผนและจัดสรรงบประมาณเพื่อให้การพัฒนาตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เขตป่าสงวนขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในเกิดจากข้อจำกัดทางกฎหมายที่บังคับใช้อย่างเคร่งครัดโดยไม่มีแนวทางที่ยืดหยุ่นและสมดุล รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ยังไม่ทั่วถึงและประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวางแผนและการจัดสรรงบประมาณ แม้ว่าชุมชนมีความจำเป็นในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแต่กลับติดขัดกับกรอบข้อกฎหมายที่ไม่แยกแยะระหว่างการบุกรุกป่ากับการพัฒนาพื้นที่อยู่อาศัยเดิมอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผลการวิจัยของ สุนี ลำสา (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและแนวทางการพัฒนาการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ในอุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยพบว่า การวางแผนพัฒนาพื้นที่ป่าที่มีชุมชนตั้งอยู่นั้น ต้องมีความสอดคล้องและสามารถดำเนินการคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรและให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของประชาชนโดยรวม

2.2 ด้านการอนุมัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาด้านการอนุมัติงบประมาณ พบว่า การถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาความเหมาะสมกับบทบาทและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมจัดสรรงบประมาณและบุคลากรอย่างเพียงพอ เพื่อไม่ให้เป็นภาระเกินกำลัง ในด้านการอนุมัติงบประมาณ ควรยึดหลักธรรมาภิบาลและหลักวิชาการเพื่อประโยชน์ประชาชนทุกกลุ่ม และควรมีการวางแผน เตรียมเอกสารครบถ้วน ประสานงานระหว่างหน่วยงานอย่างใกล้ชิด รวมถึงมีความยืดหยุ่นในบางกรณี เพื่อให้การบริหารงานคล่องตัวและตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก การถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นเกิดจากการพิจารณาความเหมาะสมกับบทบาทและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณและบุคลากรที่ไม่สอดคล้องกับภาระงาน การอนุมัติงบประมาณที่ขาดหลักความเสมอภาคและหลักวิชาการ การวางแผนและการจัดเตรียมเอกสารที่ไม่ครบถ้วน การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ยังไม่ใกล้ชิดและการขาดความยืดหยุ่นในการบริหารสถานการณ์

ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลกาญจน์ อมรสิน (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานีที่ โดยพบว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นกับการจัดทำงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพโดยการบริหารงบประมาณต้องสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล เน้นความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนและสอดคล้องกับบทความของ เจมส์ แม็คมาสเตอร์ (2539) เรื่อง วัตถุประสงค์และหน้าที่หลักของการจัดทำงบประมาณ โดยพบว่า การอนุมัติงบประมาณตามหลักวิชาการ คือ ผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเสนอต่อสภาท้องถิ่นภายในวันที่ 15 สิงหาคม จากนั้นสภาท้องถิ่นจะพิจารณาร่างข้อบัญญัติฯ โดยการพิจารณาจะพิจารณา 3 วาระ คือรับหลักการ แปรญัตติ เห็นชอบ และเมื่อสภาท้องถิ่นพิจารณาเห็นชอบร่างข้อบัญญัติแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำเสนอร่างที่ผ่านความเห็นชอบให้ผู้มีอำนาจในการอนุมัติ อนุมัติร่างงบประมาณรายจ่ายและประกาศเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีผลใช้บังคับต่อไปภายใน 15 วัน หลังประกาศโดยเปิดเผยและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ยี่รงค์ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความก้าวหน้าและปัญหา อุปสรรคในการถ่ายโอน โดยพบว่า ปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังขาดความพร้อมในการดำเนินการ รวมถึงปัญหาความไม่สอดคล้องกันในการถ่ายโอน ภารกิจ งบประมาณ บุคลากร และการแก้ไขกฎหมายของส่วนราชการเจ้าของภารกิจเดิมเพื่อรองรับ การถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ด้านการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กร หากขาดการวางแผนที่เป็นระบบและไม่ทันเวลา อาจทำให้การใช้จ่ายล่าช้าและกระทบต่อประสิทธิภาพงาน ขณะเดียวกัน ภารกิจที่เพิ่มขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีบุคลากรที่เพียงพอและมีคุณภาพ จึงควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและนำเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนงาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริการประชาชนอย่างยั่งยืน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก การให้ความสำคัญกับรายจ่ายเพิ่มเติมหรืองบประมาณรายจ่ายเฉพาะกิจมากกว่ารายจ่ายประจำปีและการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรเกิดจากการขาดการวางแผนที่เป็นระบบและไม่ทันเวลา ส่งผลให้การใช้จ่ายล่าช้าและกระทบต่อประสิทธิภาพงาน ซึ่งภารกิจที่เพิ่มขึ้นโดยไม่มีบุคลากรที่เพียงพอและมีคุณภาพรองรับ รวมถึงการขาดการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนงานอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ มุกมณี มีโชคชูสกุล (2554) เรื่อง กระบวนการบริหารจัดการ โดยพบว่า การวางแผนจะช่วยให้ปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงและสามารถกำหนดเป้าหมายได้อย่างดีการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นต้องการให้องค์กรกระทำในลักษณะเชิงรุกมากกว่าที่จะเป็นเชิงรับ คือ ควบคุมอนาคตขององค์กร

มากกว่าที่จะรอรับผลจากอิทธิพลสภาพแวดล้อมภายนอกและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรรมวิทย์ เกียรติสมกิจ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานด้านงบประมาณของพนักงานเทศบาลในสังกัด เทศบาลนครแหลมฉบัง โดยพบว่า ส่งเสริมการจัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่พนักงานเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง ในเรื่องกระบวนการดำเนินงานด้านงบประมาณอย่างน้อยปีงบประมาณละหนึ่งถึงสองครั้ง ซึ่งหน่วยงานภายในของเทศบาลนครแหลมฉบังรับผิดชอบเป็นเจ้าภาพ ในการจัดโครงการฝึกอบรมโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวข้องโดยตรงในกระบวนการดำเนินงานด้านงบประมาณ เช่น กองวิชาการและแผนงานและสำนักการคลัง เป็นต้น หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอกเข้ามาให้ความรู้ และเปิดโอกาสให้พนักงานทุกคน เดินทางออกไปฝึกอบรมเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานด้านงบประมาณที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ในกรณีตัวอย่างที่ดีและเป็นข้อควรระวังสำหรับข้อผิดพลาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่น ๆ

2.4 ด้านการรายงานผลดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาด้านการรายงานผลดำเนินงาน พบว่า การสื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐกับชุมชนยังขาดระบบที่เป็นรูปธรรม ควรส่งเสริมความร่วมมือและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ฐานข้อมูลออนไลน์ และ GIS เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ด้านการรายงานผลควรเน้นการรายงานปัญหาและอุปสรรคระหว่างดำเนินงาน เพื่อให้สามารถปรับปรุงและแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ ส่วนการติดตามการใช้เงินอุดหนุน ควรดำเนินการภายใน 30 วันหลังจบโครงการ พร้อมจัดทำรายงานผลเพื่อใช้ประกอบการวางแผนและบริหารงานในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก การขาดการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้จ่ายเงินอุดหนุนจากหน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนล่าช้า การรายงานผลดำเนินงานที่ไม่เน้นการแลกเปลี่ยนปัญหา อุปสรรคระหว่างดำเนินงานและขาดการจัดทำรายงานผลเพื่อวางแผนและบริหารงานในอนาคต ส่วนการติดตามการใช้เงินอุดหนุนที่ยังล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณณทัต นอขุนทด (2556) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอลำปาง จังหวัดน่าน โดยพบว่า การจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ แสดงให้เห็นว่าการมีแผนงานที่ชัดเจนจะช่วยให้องค์การดำเนินงานได้ตรงเป้าหมาย การประชาสัมพันธ์ภารกิจขององค์กรให้ประชาชนทราบเพื่อมีส่วนร่วม สะท้อนว่าการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากทั้งภายในและภายนอกมีบทบาทสำคัญ การมอบหมายความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เป็นปัจจัยสำคัญเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่นงบประมาณ วิธีปฏิบัติงานและวัสดุอุปกรณ์ เป็นประเด็นหลักที่มีผลต่อการทำงาน การดำเนินงานที่

ไม่มีประสิทธิภาพจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เช่น การรายงานผลล่าช้าของหน่วยงานภายนอก
 อาจกระทบถึงความพร้อมด้านข้อมูลของทั้งองค์กร

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน
 อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ควรกำหนด
 แผนปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหาร
 งบประมาณและด้านการรายงานผลดำเนินงาน เป็นแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
 ที่ถูกทำขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงบประมาณของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ได้แก่

2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในควรจัดเวทีประชาคมหรือการประชุมร่วมกับ
 ประชาชนเพื่อวางแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้ความรู้และความต้องการโครงสร้างพื้นฐานของชาวบ้าน
 ที่เข้าใจบริบทพื้นที่จริง เพื่อประกอบเอกสารการจัดเตรียมงบประมาณและได้รับการอนุมัติให้มี
 การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ต่อไป

2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในควรเตรียมการรับโอนถ่ายภารกิจจากหน่วยงาน
 อื่น เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น

2.3 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในควรมีแผนการเบิกจ่ายงบประมาณที่ชัดเจน
 พร้อมกำหนดระยะเวลาการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับรอบปีงบประมาณ

2.4 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในควรจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านการบริหาร
 งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้ระบบดิจิทัลให้กับบุคลากรในองค์กร โดยให้สอดคล้องกับ
 ยุคโลกาภิวัตน์

2.5 องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองในควรประชุมหารือกับทุกกอง เรื่องปัญหา
 อุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานตั้งแต่ผู้ปฏิบัติงานไปจนถึงนายก
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เชิงเปรียบเทียบในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติและนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและ
อุปสรรคในการบริหารงบประมาณ

บรรณานุกรม

- กชกร เดชะคำภู. (2565). การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 2(6), 167–180.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ>
- กระทรวงมหาดไทย. (2563). *ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2563*.
https://www.dla.go.th/upload/document/type2/2020/3/23456_1.pdf
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2553). *การบริหารงบประมาณภาครัฐและการคลังสาธารณะ*. ทิพย์เอ็นเพรส.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และดารุณี พุ่มแก้ว. (2558). *ความเหลื่อมล้ำการคลังท้องถิ่นและแนวทางการปฏิรูปเงินอุดหนุน*. คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ถวิล เกษสุพรรณ. (2552). *การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา อุบลราชธานี เขต 5*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].
- ทงศักดิ์ จันทะเวช. (2558). *การบริหารงานงบประมาณและการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนวัฒน์ เมืองจันทร์. (2565). *ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารราชการ: กรณีศึกษาอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธรรมวิทย์ เกียรติสมกิจ. (2563). ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานด้านงบประมาณของพนักงานเทศบาลในสังกัดเทศบาลนครแหลมฉบัง**. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยบูรพา].
- นพพงษ์ บุญจิตราดูล. (2534). *หลักการบริหาร*. ไทยวัฒนาพานิช.
- นพพล อัครชาติ. (2555). *ปัญหาการจัดการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เมืองการค้าชายแดน: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลท่าสายลวด และเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก*. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 1(2), 113–122.
<https://psakujournals.wixsite.com/home/jirgs>
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). *หลักการจัดการศึกษา*. ภาพพิมพ์.

ปิ่นนัท นอขุนทด. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา*. โครงการงาน, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

https://eng.sut.ac.th/ce/ce_course/download/project/7-1-55/9PANNATHAD%20NOKHUNTHOD.pdf

มนิรัตน์ เม่นงาม, เกิดผล ประสพศักดิ์, และวราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง. ปัญหาการบริหารงานคลังและพัสดุ กรณีศึกษา ระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (e-LAAS) เทศบาลตำบลโคกตูม อำเภอมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี. *วารสารไตรศาสตร์*, 9(1), 11–28.

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jts/article/view/258242>

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2558). *การจัดทำงบประมาณภาครัฐและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. <https://plandiv.mcu.ac.th/wp-content/uploads/2015/คู่มือการจัดการความรู้กองแผนงาน.pdf>

มุกมณี มีโชคชูสกุล. (2554). *การบริหารจัดการ: แนวคิด หลักการ และการประยุกต์ใช้ในองค์การ*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*.

<https://dictionary.orst.go.th>

รุ่งอรุณ หนองคำ, ศศิณา ขุนทองวงศ์, และปานิชตรา บุญส่ง. (2562). การอยู่ร่วมกันของชุมชนกับป่าในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์. *วารสารวิชาการราชภัฏอุดรธานี*, 11(2), 228–245. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/UDRUAI>

วสิน โคมุท. (2559). *การบริหารงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิชาการ.

วาสนา ยี่รงค์. (2564). *การถ่ายโอนภารกิจสู่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น: ความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคในการถ่ายโอน*. *วารสารการบริหารการปกครองและนโยบายสาธารณะ*, 9(1), 61–78. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/PPPA/announcement>

วิภาณี เทียมจันทร์. (2564). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร].

สกนธ์ วรรณวัฒนา. (2551). *การบริหารการคลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. เอ็กซ์เพอร์เน็ท.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). *หลักการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สุกัญญา แสงอนันต์. (2553). *การบริหารงานคลังท้องถิ่น: ศึกษากรณีการบริหารงบประมาณรายรับของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนกระทุ่ง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- สุนี ลำสา. (2559). *ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแนวทางการพัฒนา การป้องกันพื้นที่ป่าไม้ในอุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น].
- สุพัฒน์จิตร ลาตบัวขาว. (2563). *การคลังท้องถิ่น: สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไข*. วารสารรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์, 11(1), 189–214. <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/AJPP>
- เสนห์ จุ้ยโต. (2530). *การคลังท้องถิ่น*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2537). *พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537*. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. <https://www.senate.go.th/assets/portals/28/fileups/146/files/สภาตำบล.pdf>
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน. (2566ก). *รายงานการเงิน-การคลัง*. <https://www.maesalongnai.go.th/list.php?tid=1>
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน. (2566ข). *สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน*. <https://www.maesalongnai.go.th/info.php>
- อลงกต แผนสนธิ. (2557). *การนำนโยบายไปปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดนครราชสีมา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม].
- อัญชลี จวงจันทร์. (2559). *งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินและหลักการบริหารงบประมาณภาครัฐ*. วิชาการ.
- อุบลกาญจน์ อมรสิน. (2565). *การบริหารงบประมาณขององค์การปกครองท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี*. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร, 6(1), 27–40. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jidir>
- อุบลกาญจน์ อมรสิน, บุญทัน ดอกไธสง และสมาน งามสนธิ. (2566). *รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี*. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร, 7(1), 27–40. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jidir>
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2008). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice* (8th ed.). McGraw-Hill.

Max, W. (1947). *The Theory of Social and Economic Organization*. Oxford University.

Taylor, F. W. (1911). *The Principles of Scientific Management*. Harper & Brothers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน

อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ใช้สัมภาษณ์ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญด้านการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มสมาชิกสภาท้องถิ่น กลุ่มพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย และใช้เพื่อการศึกษาปริญญาโทเท่านั้น ข้อมูลจะเก็บเป็นความลับจำนวน 1 ปี โดยเก็บข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์นี้วิจัยที่มี Password

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล นายธนภัส ไซยบาง วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....
เวลา.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลผู้ถูกสัมภาษณ์

อายุ.....ปี ตำแหน่ง.....
ระดับการศึกษา.....

ประเภทของผู้ให้ข้อมูล การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย (กรุณาทำเครื่องหมาย / ในวงเล็บให้ตรงกับประเภทผู้ให้สัมภาษณ์)

( ) กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น	( ) กลุ่มสมาชิกสภาท้องถิ่น
( ) กลุ่มพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล	( ) กลุ่มพนักงานจ้าง

**ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย**

1. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน **ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ** อย่างไร

---

2. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน **ด้านการอนุมัติงบประมาณ** อย่างไร

---

3. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน **ด้านการบริหารงบประมาณ** อย่างไร

---

4. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน **ด้านการรายงานผลดำเนินงาน** อย่างไร

**ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน
อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย**

1. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ อย่างไร

---

2. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ด้านการอนุมัติงบประมาณ อย่างไร

---

3. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ด้านการบริหารงบประมาณ อย่างไร

---

4. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน ด้านการรายงานผลดำเนินงาน อย่างไร

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ธนภัส ไชยบาง
วัน เดือน ปี เกิด	9 กันยายน 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดลำปาง
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2554 บธ.บ (การท่องเที่ยว) , มหาวิทยาลัยนเรศวรพะเยา, พะเยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	39/61 ถนนท่าครวน้อย ตำบลสบตุ๋ย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100
ผลงานตีพิมพ์	ธนภัส ไชยบาง และวีระ เลิศสมพร. (2568). การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. วารสาร มจร. ตรีภูมยสัมพันธ์, 9(3), อยู่ระหว่างการเผยแพร่. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMHR/article/view/196915

